

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ

KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

14'üncü Toplantı
29 Kasım 2018 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.-KONU

A)GÖRÜŞMELER

1.- Türk İhracat Kredi Bankasının (EXIMBANK) 2015 ve 2016 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

2.- Tasfiye Hâlinde Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketinin 2015 ve 2016 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mustafa Savaş'ın yazılı cevap verilmesi gereken konuların cevaplarının Komisyon tutanaklarının TBMM "web" sayfasında yayınlanmasından itibaren on beş gün içinde Komisyon Başkanlığına iletilebileceğine ilişkin açıklaması

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU

14'üncü Toplantı

29 Kasım 2018 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM KİT Komisyonu saat 11.10'da açılarak iki oturum yaptı.

Türk İhracat Kredi Bankasının (EXIMBANK),

Tasfiye Hâlinde Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketinin,

2015 ve 2016 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri tamamlandı.

Komisyon Başkanı Mustafa Savaş, yazılı cevap verilmesi gereken konuların cevaplarının Komisyon tutanaklarının TBMM “web” sayfasında yayınlanmasından itibaren on beş gün içinde Komisyon Başkanlığına iletebileceğine ilişkin bir açıklama yaptı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 13.31'de toplantıya son verildi.

29 Kasım 2018 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.10

BAŞKAN: Mustafa SAVAŞ (Aydın)

BAŞKAN VEKİLİ: Nevzat ŞATIROĞLU (İstanbul)

SÖZCÜ: Mevlüt KARAKAYA (Ankara)

KÂTİP: Yavuz SUBAŞI (Balıkesir)

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığımızın ve kurumlarımızın değerli temsilcileri; hepiniz hoş geldiniz.

27'nci Yasama Dönemi İkinci Yasama Yılı'nın 14'üncü Birleşimini açıyorum.

Bugün Türkiye İhracat Kredi Bankası AŞ ile tasfiye hâlindeki Türkiye Emlak Bankası AŞ'nin 2015 ve 2016 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarını görüşeceğiz.

II.-KONU

A)GÖRÜŞMELER

1.- Türk İhracat Kredi Bankasının (EXIMBANK) 2015 ve 2016 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN – Toplantımıza EXIMBANK'la başlıyoruz.

Sayın Yönetim Kurulu Başkanımızdan başlamak üzere, toplantımıza katılan temsilcilerin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun.

(Kurum temsilcileri kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi sunumu yapması için sözü Sayın Genel Müdüre veriyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YILDIRIM – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; TÜRK EXIMBANK 1987'de Türkiye'yi ve Türkiye ekonomisini dünyaya açmak için Dış Ekonomik İlişkiler Kuruluyla beraber kurulan iki kurumdan biri ve geçtiğimiz -32'nci yıla girdik- 32 yıllık süre içerisinde de ihracatçılarımıza, döviz kazandırıcı faaliyetlerde bulunan turizmciler, sağlıkçılar, lojistikçiler, yurt dışı müteahhitlik ve müşavirlik hizmetlerine hizmet veren bir kurum. Geldiği noktada ihracatçılarımız ve bu diğer faaliyetler bakımından da vazgeçilmez bir kurum hâline gelmiş bulunmakta. Türkiye'nin şu anda sistemde mevcut 52 bankası içerisinde kredi büyüklüğü bakımından 8'inci büyük bankası ve Türkiye'deki ihracat kredilerinin de bugün itibarıyla yüzde 48'ini TÜRK EXIMBANK veriyor. Toplam kabaca 170 milyar dolara ulaşan ihracatımızın da yüzde 25'i TÜRK EXIMBANK tarafından finanse ediliyor. 2017 yılını kredi ve sigorta destek hacmi bakımından 39,3 milyar dolarla tamamlayan TÜRK EXIMBANK 2018 yılını da takriben 44 milyar dolarla tamamlamış olacak ve bu hâliyle de yine ihracatımızın kabaca yüzde 26'sı TÜRK EXIMBANK tarafından destekleniyor hâle gelecek.

Önümüzdeki yıl için de yine 48,4 milyar gibi bir hedef planladık. Bizim TÜRK EXIMBANK olarak bu planlamalarımızın altında yatan, Türkiye ihracatının beklenen ve realize olan artışın üzerinde bir finansman desteğini sürdürebilmektir. Geçtiğimiz yıl Türk ekonomisi kabaca yüzde 7,4; Türkiye'nin ihracatı da yüzde 10,2 artarken TÜRK EXIMBANK ihracatçılarımıza verdiği desteği yüzde 19 artırdı. Bu sene için de yine ihracat ve ekonomideki büyümenin üzerinde yüzde 13-14 seviyesinde dolar bazında ihracata desteğimizi artırmış olacağız. Kasım sonu itibarıyla da geldiğimiz nokta önemli bir nokta.

Tabii, bizim için önemli olan ihracatçımıza verdiğimiz desteği artırmanın yanında, ihracatımızın maliyetlerini artırmamaktır Sayın Başkanım, değerli üyeler. 2017 başından itibaren TÜRK EXIMBANK olarak maliyetlerimizde herhangi bir artış yapmadık yani faizlerimizi artırmadık. Sadece geçtiğimiz ay itibarıyla bizim portföyümüz içerisinde, destek hacmimiz içerisinde yüzde 3-yüzde 4 gibi olan Türk lirası krediler bölümünde hazine faizimizin yüzde 70'ine endeksledik. Onun ötesinde herhangi bir şekilde maliyet artışı yapmadık.

Tabii ki çalıştığımız ihracatçı sayısı son derece önemlidir. Türkiye'de kabaca 70 binin üzerinde ihracatçı var ama devamlı, üç yıldan fazla ihracat yapan firmalar diye baktığımızda bu sayı 15 binler seviyesinde. 2017 yılına 7.700 ihracatçıyla başlamıştık. Bugün itibarıyla geldiğimiz noktada 11 bine çok yaklaştık, 10.900 olduk, yıl sonu hedefimiz de 11 bin. Kabaca iki sene içerisinde çalıştığımız ihracatçı portföyünü yüzde 50'ye yakın artırmış durumdayız.

Tabii, bir şey daha çok önemli bizim için önceliklerimiz arasında: çalıştığımız ihracatçı firmalar arasında KOBİ'lerin önceliklendirilmesi. Büyük şirketlerin finansmana ulaşımı daha kolay iken, tabii, KOBİ'lerimizde aynı kolaylık olmayabilir yaklaşımla KOBİ'lerimize öncelik veriyoruz. Zaten geçtiğimiz yıl ağustos ayında da Türk lirası kredilerimizi sadece KOBİ'lere tahsis ettik, o gün bugündür sadece KOBİ'lere kullanıyoruz. Onun ötesinde, programlarımızda öncelik verdik. 2017 yılında TÜRK EXIMBANK olarak çalıştığımız firmaların yüzde 53'ü KOBİ iken bugün itibarıyla bunu da yüzde 69'a çıkardık ve yıl sonu hedefimiz yüzde 70, 2019'da da bunu artırmaya devam edeceğiz.

Tabii, biz dünyadaki EXIM'lere göre biraz farklıyız. Çok kısa özetlemem gerekirse dünyada EXIM'ler ya doğrudan kredi kullandıran ya da garanti veren EXIM'ler şeklinde ayrılıyor. Birden fazla EXIM kuruluşları var diğer ülkelerde ama biz Türkiye'de TÜRK EXIMBANK, Türkiye İhracat Kredi Bankası olarak ihracatçılarımızın, yurt dışı müteahhitlik projesi yapan şirketlerimizin ve döviz kazandırıcı faaliyette bulunanların ihtiyacı olan her türlü ürünü sunmaya çalışıyoruz. Daha önceki yıllarda bu sadece kredi ve sigorta şeklindeymiş. Bu arada, sigorta konusunda da Türkiye'nin en büyük sigorta kuruluşu durumundayız. O yabancı şirketlerle de mukayese edildiğimizde ihracatçılarımızın hem yurt dışındaki hem de yurt içindeki alacak sigortası bakımından bu geçen süre içerisinde, 2017 ve 2018'de biz mevcut kredi ve sigorta programlarına garanti ve teminat programlarını da ekledik. Yani daha önceki yıllarda sadece teminat mektubu olarak çalışan bir bankayken kendimiz artık ihracatçılarımıza, döviz kazandırıcı faaliyette bulunanlara ve yurt dışı müteahhitlerimize teminat mektubu ve garanti verir hâle de geldik. Bunun için hem Türkiye içindeki bankalarla hem de yurt dışındaki bankalar ve EXIM kuruluşlarıyla olan iş birliklerimizi hem artırdık hem de kapsamını genişlettik.

Biz, tabii, diğer bankalarla mukayese edildiğinde aktifinin neredeyse yüzde 90'ından fazlasını krediye dönüştürebilen bir bankayız ve 2017'de ihracatçılarımızla doğrudan çalışmaya da başlayınca daha önce sadece İstanbul'da ve Ankara'da TÜRK EXIMBANK'ın işleri yapılırken Antep'te ve İzmir'de bizim işlerimizin üçte 1'i yapıyordu 2017 yılında. Artık ihracatçılarımız da doğrudan hem çalışırken hem de finansal ürünlerimizin de sayısını artırmışken ve kapsamını genişletmişken ihracatta önde gelen illerde örgütlenme, organizasyonu büyüme ihtiyacı duyduk ve geçtiğimiz süre içerisinde

3 olan şube sayımızı 12'ye, eskilerden kalan irtibat büro sayımızı da bugün itibarıyla 15'e ulaştırmış durumdayız ama tabii, bütün bunları yaparken biz reel sektörün içinde çalışıyoruz. Hangi vilayette, sanayicilerimiz, ihracatçılarımız nerede yoğunlaşmış ise, nerede sahiplik de biraz da kuvvetliyse şubelerimizi veya irtibat bürolarımızı oralarda açtık. Örnek vermek gerekirse, geçtiğimiz yıldan beri açmaya başladığımız şubelerimizi örneğin Konya'da ticaret odasında, Adana'da sanayi odasında, Gebze'de Organize Sanayi Bölgesi'nde veya İstanbul'da Türkiye İhracatçılar Meclisinde ve bazı illerimizde de yine aynı şekilde odalarımızda veya ihracatçı birliklerinde açıyoruz ki hem onların ev sahipliğinde hem de onlarla birlikte reel sektörle bütünleşik vaziyette... Ve de bir de işin maliyet tarafı var. Bu işi, şubeleşmeyi ve irtibat bürosu kurmayı masraf da yapmadan yapıyoruz.

Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; geçtiğimiz yıl TÜRK EXIMBANK aynı zamanda uluslararası ilişkilerde de bir açılım yapma fırsatı buldu. Bir taraftan diğer EXIM'lerle anlaşmalarımızın kapsamını genişletirken, şirketlerimizin diğer ülkelerin şirketleriyle, üçüncü ülkelerde, daha düşük maliyetle iş yapmasını sağlamaya çalışırken bir taraftan da kendi coğrafyamızın EXIM ve sigorta kuruluşları birliğiyle Aman Union'un genel sekreterliğini üstlendik ve Asya EXIM'lerine, Asya ülkelerinin önde gelen ekonomilerinin bulunduğu Asya EXIM'lerine de tam üye olduk. Asya EXIM'leri genel kurulunu da 2020 yılında Türkiye'de yapmak üzere bir planlama yaptık.

Yine, ihracatın finansmanında kendi kaynağımız ve Merkez Bankası kaynağının yanında uluslararası fonlamanın vade avantajının ve maliyet avantajının önemini göz önünde bulundurarak dünyada "roadshow" çalışmalarımızı hem Uzak Doğu coğrafyasında hem kendi coğrafyamızda hem de Avrupa ve Amerika coğrafyasında sürdürdük ve demin de söylediğim gibi ihracata destek artışımızı dolar bazında reel olarak bu "roadshow" çalışmalarında sağladığımız ilave finansman imkânlarıyla sağladık.

Yıllardır ihracatçılarımızın bizden istediği bir şey vardı, kredilerimizin doğrudan, istedikleri yabancı para cinsinden kullanılması. Artık, geçtiğimiz haziran ayından itibaren onu da sağladık.

İhracat Destek Hizmetleri Merkezimiz veya bilinen adıyla "call center" 2018 Ocak ayından itibaren faaliyet geçti. Oraya da en tecrübeli 7 arkadaşımızı koyduk. Ki onlar da ihracatçılarımıza, haftada 800 ila 1.407 –en yüksek rakam 1.407 oldu- ihracatçımıza hem işlemler öncesi bilgilendirme hem de işlemler sonrası işlemlerin takibi ve ihracatla, döviz kazandırıcı faaliyetlerle, yurt dışı projelerle ilgili bilgilendirme işlemlerini çok yakından yapıyor bu tecrübeli arkadaşlarımız.

Tabii ihracatçılarımızın sizlere de ulaşan talepleri vardır, kısa vadeli krediler yerine orta vadeli kredilerle ilgili talepleri var. Biz de bilançomuzda gittikçe bu orta vadeli ve uzun vadeli kredilerin bakiyesini artırmaya özen gösteriyoruz, çaba gösteriyoruz. Geçtiğimiz sene yüzde 36 olan orta ve uzun vadeli kredi bakiyesini bilançomuzda yüzde 38'e yükselttik. Bunu yüzde 40'ın üzerine taşıma çabasındayız.

Ve kapsama almadığımız bazı kesimlerin, faaliyette bulunan sektör gruplarının olduğunu fark ettik. Örneğin turizm Türkiye için son derece önemli olduğu için doğrudan turistik tesislere destek vermenin yanında TÜRİSAB üyelerini de kapsama aldık.

Bir şey daha yaptık bu arada, daha önce sadece imalatçı üyeler KOBİ statüsünde bizim ürünlerimizde, uygulamalarımızda kabul edilirken döviz kazandırıcı faaliyette bulunan bütün KOBİ'leri de 2018 yılı içerisinde kapsama aldık.

Ve Türkiye’deki bazı bankalarımızla da ilişkilerimizi bu arada geliştiriyoruz. Örneğin TEB’le – Türk Ekonomi Bankası- İşletme Sermayesi Garanti Programı’nı imzaladık. Daha önce biz sadece teminat mektubu alıp kredi kullanırken artık kendi bankalarımıza ve yurt dışındaki bankalara da mektup ve garanti vererek kredi kullanılabılır hâle geldik. Diğer bankalarla da çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Geçtiğimiz ay içerisinde, tarıma dayalı girdi kullanan ihracatçılarımızdan bize bir talep geldi Sayın Başkanım, değerli üyeler. Denildi ki: Bize bu kredileri kullanıyorsunuz ama bazı aylarda, bazı dönemlerde daha çok kredi kullanma ihtiyacımız oluyor. Bu çok makul bir talep olarak geldi bize -öncelikle pamuk alımı yapmak isteyen tekstil sanayicilerimizden geldi- biz de bir çalışma yaptık. Mademki bu çok önemli bir şey yani biz de kabul ettik bu talebin önemli olduğunu, anlamlı olduğunu; yeni bir çalışma başlattık ve bunu geçtiğimiz hafta basına da Sayın Bakanımız -bu arada tabii biz hissedarlık bakımından Hazineye, faaliyetlerimiz bakımından da Ticaret Bakanlığına bağlıyız; iki bakanlıkla birlikte çalışıyoruz- Ticaret Bakanımız da kamuoyuna duyurdu. Artık, bundan sonra, mevsiminde daha çok ihracat kredisi kullanmak isteyen ve tarımsal kredi kullanan sektörlerle bir öncelik tanıyacağız. Bu sene için de bu amaçla 200 milyon dolar ilave kaynak ayırdık.

Tabii, yaptığımız işlerde ihracatçılarımıza verdiğimiz desteği artırmak önemli, maliyetlerini artırmamak önemli, ürünlerimizi çeşitlendirmek önemli ama bir de yaptığımız işin hizmet kalitesini artırmak -demin İhracat Destek Hizmetleri Merkezi için söylemişim- önemli ama uygulamaları basitleştirmek, kolaylaştırmak, teknoloji de önemli. Bu amaçla 2018 yılı içerisinde Merkez Bankamızla elektronik bono uygulamasına geçtik. Türk Ticaret Kanunu’nda eğer bir değişiklik olursa ihracatçılarımız da artık, bundan sonra işlemleri tamamen bizimle elektronik olarak yapabilecekler çünkü Türk Ticaret Kanunu’nun 1526’ncı maddesinde elektronik uygulamalar lehine bir değişiklik yapılması gerekiyor.

Aynı şekilde, bankalarımızla da daha teknik çalışmaya başladık bu sene içerisinde. Haziran ayında Vakıfbankla başlattığımız elektronik teminat mektubu uygulamasını ekim ayında Yapı Kredi Bankasında yaygınlaştırdık, mart sonuna kadar diğer bankalarda da yaygınlaştıracız.

Tabii biz TÜRK EXİMBANK olarak bu destekleri verirken bir de ihracatçılarımızın döviz kurları ve dövizler ve dalgalanmalar konusundaki durumlarıyla da yakından ilgiliiyiz Sayın Başkanım, değerli üyeler. Biz ihracatçılarımızın kur riskinden ve kurdaki değişikliklerden etkilenmesini, zarar görmesini istemiyoruz. O nedenle, daha önce sınırlı ölçüde verdiğimiz kur riskine karşılık korunma enstrümanları uygulamamızın geçtiğimiz yıl aralık ayında kapsamını genişlettik, “forward”ı da opsiyon işlemlerin yanında kapsama aldık ve aynı şekilde faiz swapı işlemlerini de kapsama aldık ve bunları da kâr amacı gütmeyen yapıyoruz. Böyle 0,5 baz puan gibi yani 1 puanın yirmide 1’i gibi, maliyetinin de altında sembolik bir marj eklemek suretiyle, diğer bankalarımıza göre onda 1 nispetinde marj eklemek suretiyle bu hizmetleri veriyoruz ve kendi içimizde de tabii, aynı zamanda yeniden çalışmalar yapıp işin bürokrasisini kolaylaştırmaya çalışıyoruz.

Ve önümüzdeki yıllarda da yine, ihracatçılarımızın ihtiyacı olduğunu düşündüğümüz bazı programlar ve uygulamalar var, onları da şu anda sonuçlandırmak, devreye almak için çalışıyoruz; finansal kuruluşlar alıcı kredisi sigorta programları gibi.

İhracatçılarımızın genelde bizden şu talebi oluyor Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri: Yani bankacılık sistemi aracılığıyla çalıştıklarında maliyetleri biraz daha yüksek oluyor, doğrudan EXİM’le çalışma talepleri oluyor. Biz de artık ihracatçılarımızla doğrudan çalışıp bu talebi belli ölçüde karşılıyoruz ama önümüzdeki dönemde, özellikle sigorta enstrümanını ve sigortanın poliçe enstrümanını

kullanarak bu taleplerini daha fazla karşılayacağız ve sigorta poliçesini de akreditif uygulamalarını da bankalara verdiğimiz limitleri de zamanla, bugün “teminat mektubu” olarak bilinen o finansman aracılık teminat yönteminden bu söylediğim enstrümanlara doğru dönüştüreceğiz.

Ve tabii, şu da önemli: Dünyayla ticaret yaparken bazı ülkelerin finansmanı var ama bazı ülkelerde finansman yok, parası olmayan ülkeler var; Orta Asya coğrafyasında kısmen bu var, önemli ölçüde Afrika coğrafyasında bu var. O ülkelerle de emtia bazlı ticaret yapılmasına da aracılık etmek için çalışmalar yaptık ve Afrika coğrafyasında 5 ülkeyi, Orta Asya coğrafyasında 3 ülkeyi bu konuda pilot olarak belirledik ve o ülkelerle geçtiğimiz yıl başladığımız çalışmaları sürdürüyoruz.

Sayın Başkanım, özetle, bankamız -başında arz ettiğim gibi- ihracatçılarımızın daha çok desteklenmesi, maliyetlerin düşürülmesi, yeni ürünler sunulması konusunda ve dünyayla entegrasyon ve diğer ülkelerle daha çok alıcı kredileri programlarına yönelmesi konusunda bu çalışmaları devam ettiriyor. Önümüzdeki yıl da benzer çerçeve içinde ihracatçılarımızı desteklemeyi planlıyoruz, o hazırlığı da aralık sonuna kadar tamamlamış olacağız.

Şimdilik sunumum bu şekilde, arz ederim. Eğer sorular olursa memnuniyetle cevaplandırırım efendim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi önerilerin görüşülmesine başlıyoruz.

Kurumun 2015 yılından iki önerisi, 2016 yılından iki önerisi bulunmaktadır. 2015 ve 2016 yıllarına ilişkin alt komisyon toplantılarında 1 numaralı öneriler aynı mahiyettedir. Bu sebeple bu iki öneriyi birlikte görüşeceğiz.

Şimdi 2015 yılının 1 no.lu önerisi ile aynı mahiyette olan 2016 yılının 1 no.lu önerisini okutuyorum.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1:

2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014 ve 2015 yıllarına ilişkin Sayıştay Başkanlığı raporlarında yer alan ve Türkiye Büyük Millet Meclisi KİT Komisyon toplantılarında gündemde kalmasına karar verilen, bankanın 4565 müşteri no.lu firmaya Gemi İnşa ve İhracatı Finansman Programı kapsamında kullandığı ve daha sonra takibe intikal eden, toplam 19 milyon avro anapara kredi işlemiyle ilgili olarak Sayıştay Başkanlığının Özel İnceleme Raporu’ndaki tespitleri üzerine;

-Başbakanlık makamının 30/6/2012 tarihli ve 60 sayılı Olur’larına bağlanan 6/6/2012 tarihli ve 35/12-63 sayılı Soruşturma Raporu uyarınca idari, mali ve cezai işlemlerin tekemmülünü teminen ilgili mercilerce işlemlerin tesis ettirilip sonuçlandırılması,

-Donuk alacaklarda izlenen firma kredilerine karşılık teminat olarak alınan gayrimenkul rehinleri ile borçlu ve kefilleri hakkında yürütülen takiplerin semeresiz kalması (borç ödemedен aciz belgesine bağlanmış olması) hâlinde, kredinin açılış ve işleyişine yönelik gerçekleşen banka mevzuatına aykırı eylemler nedeniyle, kredinin tahsil edilemeyen kısmının sorumluluğu bulunanlardan tahsili hususunda, zaman aşımı süreleri de dikkate alınarak mali sorumluluk davası açılması,

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, yanıt için buyurun.

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YILDIRIM – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; şimdi, buradaki konu bankamızın 2008 yılında finanse ettiği bir gemi projesiyle ilgili, iki gemi, aynı zamanda bir özel bankamız da diğer iki gemi, dört geminin finansmanı o yılda söz konusu olmuş. İki gemiyi biz TÜRK EXIMBANK olarak finanse etmişiz. Tabii, bu ilk defa yaptığımız

bir iş değil. Hem gemi finansmanı anlamında hem de maddede sözü edilen, bu konuda sözü edilen firmayla daha önce biz 29 tane gemiyi aynı yöntemle finanse etmişiz, aynı şekilde özel bankalarımız da yapmış ki en son olayda da yine bir özel bankamız bizimle beraber, biz iki geminin inşasını finanse ederken diğer özel bankamız da diğer iki gemiyi finanse etmiş.

Özetle şöyle efendim: Sayıştay denetçilerimiz de zaten konuyu uzun yıllardır geldiği için çok detaylı olarak da koymuş, dercetmişler. Önceki bütün projelerin tamamı başarılı, diğer firmalarla yapılan çalışmalar da başarılı ve bu olayda da yine iki geminin kendisi teminat alınarak yani projenin kendisi teminat alınarak kredi kullanılıyor ki öncekilerde de olduğu gibi bire bir aynı şekilde. Ama 2008 krizi patlayınca karşıdaki şirket avansını da yakarak gemi siparişini iptal ediyor yani dünyada lojistik sektörü de o anda durunca. Tabii, proje, yani gemiler... Ben de gittim gördüm gemileri, benden sekiz sene önce olan bir hadise ama ben de gittim, Karadeniz Ereğli’de gemileri yerinde gördüm Sayın Başkanım ve biz bunları satmaya çalıştık ve 2018 yılı içinde de sattık. Gemiler de hâlen gemi olarak kullanılacak yani hurda olarak da kullanılmayacak, alıcı firma da bunları gemi olarak çalıştıracak ve bunların da bu satış bedellerini tahsil ettik. Aynı firmadan daha önce bir de gayrimenkul ipotegimiz var imiş yani gemilerle yetinmemişiz, yanına bir de gayrimenkul ipotegi almışız ve onun da satış bedelini biz gelir, irat olarak kaydetmişiz.

Şu anda, tabii, geldiğimiz nokta itibarıyla bizim bu işlemle ilgili olarak, aynı zamanda Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun denetimine tabi olan bir banka olarak -ki Bankacılık Kanunu’na göre faaliyette bulunuyoruz- onu da denetleyip yönetimde veya yapılan işlemlerde kusur görmediği sonuçta bugüne kadar da ve incelediği dönemde de BDDK bu konuda Bankacılık Kanunu’na uygun bulunduğu için herhangi bir tasarrufta, olumsuz bir değerlendirmede bulunmamış ne yapıldığı gün itibarıyla ne de sonraki dönemler itibarıyla. En son durumda da, şu andaki durumda da bankamız da tamamen işlemleri bankacılık ve diğer mevzuata uygun olarak yürütmüş. İşin özeti budur Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri.

BAŞKAN – Kredinin açılışında ve işleyişinde mevzuata aykırı bir durum olmadığını ifade ettiniz yani.

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YILDIRIM – Evet, hiçbir denetim raporunda böyle bir aykırılık, bir usulsüzlük yok efendim zaten. Sadece geline noktada neden tahsil edilemediği var ama zaten bankacılıkta veya ticarete sonuçta bu tür sonuçlar olabiliyor. Bizim diğer bankalara göre “NPL” diye bilinen, geri tahsil edilemeyen alacak yüzdesi onda 1’in çok altında yani yüzde 1’in üçte 1’i kadar.

BAŞKAN – Şu anda alacak bakiyesi ne kadar takipteki bu firmayla ilgili?

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YILDIRIM – Bizim bakiyede kabaca 30 milyon lira olarak görülüyor takipte. Gayrimenkul satışından 4 milyonun üzerinde, iki gemiden de kabaca 7 milyona yakın bir tahsilat yapılmış durumda şu anda. Tabii, 2008 yılı bütün dünyada kriz olan bir yıl yani sadece Türkiye’yle ilgili değil, alıcı firmanın kendisiyle de ilgili değil sonuçta veya projeyi desteklediğimiz firmanın kendisiyle de ilgili bir durum değil. Tamamen dünyanın tamamıyla gelen, elle gelen bir felaket durumu var, global anlamda bir kriz durumu var.

Tahsil edilen toplam rakam da bugün itibarıyla 10 milyon 565 bin 32 lira 77 kuruş efendim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Öneri üzerinde söz almak isteyen üyelerimiz var.

Buyurun Sayın Yavuzyılmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Öncelikle, Komisyonumuza hoş geldiniz.

Geçtiğimiz Komisyon raporlarını inceledim, bu konuyla ilgili, aynı zamanda da Sayıştay Raporu’nu inceledim; birkaç nokta var, buna açıklık getirmenizi isteyeceğim.

Şimdi, öncelikle bir Alman firma var, alıcı firma, siparişi yapıyor. Şimdi, siparişi verdikten sonra hangi gerekçelerle siparişi iptal ediyor, bunu sormak istiyorum. Aynı zamanda siparişi veren firma ile alan firma arasında bir sözleşme var. Sözleşmenin her ikisini de bağliyor olması gerekir. Dolayısıyla öyle “Ben bir anda vazgeçtim...” Yani bu bahsettiğimiz şey marketten veya manavdan 1 kilo elma, şeftali almak gibi bir şey değil. Gemi siparişi verilmiş, dolayısıyla karşılıklı bir itimadın somut maddelerle altyapısının oluşturulmuş olması gerekli. Siparişten kendisi vazgeçiyor ve birdenbire bunu imal edecek olan firma da aslında aradan çekiliyor ve sanki EXIMBANK kendisi gemi yapmak niyetiyle yola çıkmış da bu gemiyi satacak bir müşteri arar duruma geliyor. Dolayısıyla ben bu Alman firma ve bu yükümlülüğü üstlenen üretici firma arasındaki sözleşmeyi sizden talep ediyorum. Bunun bağlayıcı hükümleri neydi? Siparişten vazgeçince üzerlerine hiç mi bir yükümlülük kalmadı?

Bir diğeri, 5.100 avro tutarındaki avans teminat mektubuyla ilgili. Bu kredi talebi yapıldıktan yedi ay sonraki periyotta bu avans teminat mektubu karşılığı olan avansın yine Alman firma tarafından ödenmediği tespit edilmiş. Yani benim anlamakta zorluk çektiğim şey şu: Madem avans teminat mektubu karşılığı avans tutarı ödenmiyor yani o noktadan itibaren EXIMBANK zaten bir problem olduğunu net bir şekilde görmüş olmalı. Gördüğü andan itibaren de kredi tahsisini ya durdurmalı veya bir şekilde bunu gözetim altına almalı. Yani belli ki bir şeyler yolunda gitmiyor ama buna rağmen ne yapıldı, bu noktada sizden bilgi talep ediyorum ve Alman alıcının siparişi net olarak, somut olarak, resmî olarak hangi gerekçelerle iptal ettiğini ayrıca soruyorum.

Özel bankanın finanse ettiği iki gemi daha var aynı sürecin içinde. Bu gemilerin akıbeti hakkında sizden yine bilgi talep ediyorum.

Bir diğeri sorum da şu: Şimdi, üretici firma bir sözleşme yapıyor ve bu sözleşme karşılığında da gemi yapacak ama bunun temel nedeni kâr etmek. Şimdi, ben bakıyorum, EXIMBANK bir kredi tahsis etmiş sözleşme bedeli tutarı. Üretici firmanın kârı bunun neresinde? Yani sözleşme bedelinin tümü kadar kredi aldığında kredi tutarının içinde de kâr payının kalmış olması gerekir. Dolayısıyla siz üretici firmanın kârını da baştan ödemiş oluyorsunuz. Kâr nerede, onu sormak istiyorum ve ne kadarlık bir kâr marjıyla siz üretici firmaya kredi tahsisi yaptınız? Yani bu konudaki öngörü neydi; yüzde 20 mi, yüzde 35 mi? Krizin etkisi dolayısıyla bu fark kapandı, üzerine farklı maliyetler geldi de mi iş zarara girdi? Bunu sormak isterim.

Aynı zamanda geçtiğimiz yılların komisyon tutanaklarında ifade edilmiş, deniyor ki: Ortada Sayıştay raporları olduğu, Başbakanlık raporları olduğu yönünde bazı ifadeler var. Biraz önce siz bu konuda Başbakanlıkla ilgili rapor olmadığını söylemişsiniz. Bu konuya da açıklık getirmenizi istiyorum.

Biraz önce yine “avansın yakılarak” diye bir ifade kullandınız. Ancak avans yakıldı mı, yoksa avans Alman firma tarafından hiç mi verilmedi veya hangi tutarda, kaç dilim hâlinde bu yapıldı?

Bu konulara açıklık getirmenizi sizden sözlü mümkünse bir bölümünü, yazılı da talep ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yavuzylmaz.

Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayın Genel Müdür, hoş geldiniz.

Öncelikle aranızda İzmir Ticaret Borsası Başkanı, çok sevdiğim arkadaşım Işınso Kestelli var. 2009 yılından beri başarıyla İzmir Ticaret Borsasını hem temsil ediyor hem ihracatçılara katkı koyuyor ve kendisi de o sektörün, tarım sektörünün içerisinde ihracatçı olarak gelmiş bir arkadaşımız. İzmir’de de önde olan kadınların içerisinde çok önemli bir yeri var. O nedenle bir ayrıcalık yaparak ona da ayrıcalıklı olarak hoş geldiniz demek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm de İzmirli sayılır.

ESİN KARA (Konya) – Işınso Hanım aslen Konyalı.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Kökü Konyalıdır, özü İzmirlidir.

Benim soracağım soruları sevgili kardeşim ayrıntılarıyla dile getirdi ama Sayın Genel Müdürü dikkatle dinlediğimizde 30 milyon TL civarında bir herhâlde batağın olduğunu ifade ediyorsunuz. Yani bunu işte onda 1’in çok altında olarak da telafi olarak söylüyorsunuz. Ama burada Sayıştayın bir önerisi var. O Sayıştayın önerisinde “mali sorumluluk davası açılması” diyor. Bu dava açıldı mı, bilmiyorum. Yani bu davayla ilgili bankanın bu olayla ilgili zararının bugünkü koşullarda dolar ve euro bazındaki miktarı da bence çok önemli. Hâlâ telafi edebilme imkânının olduğunu düşünüyorum. Yani çünkü elinizde satmaya hazır teminatlar vardır herhâlde arazi olarak ya da gemi olarak, onu söylemişsiniz. Bu konudaki zararla ilgili bu sözleşmeyi yapanlarla ilgili herhangi bir soruşturmanın açılmadığını söylediniz ama herhâlde Başbakanlığın bu konuda bir teftişi söz konusu. Yani ona ilişkin de bir açıklama yaparsanız onu da memnuniyetle dinlerim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Serter.

Sayın Genel Müdürüm, buyurun yanıt için.

Sözlü olarak da verebilirsiniz, daha detaylı bir şekilde yazılı olarak da verebilirsiniz.

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YILDIRIM – Müsaadenizle öyle yapacağım.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; önce Sayın Deniz Yavuzılmaz Vekilimizin söylediği soruların bazılarını yazılı vermemiz gerekecek ama şunu söylemek istiyorum: Bu kredi kullanan gemi firması tahkim sürecini yürütüyor yani siparişin haksız iptal edildiği ve kendisinin mağdur olduğu ve alacağının tahsili konusunda. O süreç şu anda devam ediyor, biz de onu takip ediyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hangi gerekçelere dayandırıyor?

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YILDIRIM – İşte, onları biz size müsaade ederseniz yazılı olarak verelim. Tabii, şu anda sözleşmesi de ve o detayları da yanımızda getirmedi ama bazıları da zaten hani belki de oradan biz takip etmediğimiz için onu ilgili tahkimden ve mahkemelerden de edinmemiz gerekebilir son aşamasını. Size en son durumu müsaade ederseniz yazılı olarak verelim. Ama biz onların aralarındaki davalasma tahkim sürecini takip ediyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Kredi tahsis ederken sözleşmenin örneğini alıp hukuki sürecinizden işletip kontrol ettiğiniz için dolayısıyla aslında oradan doğabilecek bir hata veya boşlukta Eximbankın da gözünden kaçmış veya dikkatinden kaçmış, belki de görevini tam yerine getirmemiş gibi bir sonuç ortaya çıkabilir. Şu anda o soru işaretiyle devam ediyor yani.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, devam edin.

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YILDIRIM – BDDK incelemesinde hani bunların tamamı dikkate alınmış ama yine de biz bunları size takdim edelim. Üreticinin ne kadar kâr ettiği... Biz işin doğrusu kabaca bilgi sahibiyiz ama, ihracat kredilerinde biz ihracat tutarı kadar veya proje tutarı kadar kredi kullandırabiliyoruz çünkü aynı anda yürüyen başka ihracatları da oluyor.

Sonuçta bizim için, TÜRK EXIMBANK için ihracat kredilerinde ve döviz kazandırıcı faaliyetlerde önemli olan bize o ölçüde bir taahhütte bulunması yani Türkiye'ye o ölçüde bir döviz girdisinin sağlanması. Bizim kredi sınırimız taahhüt edilen ve Türkiye'ye getirilecek mal ve hizmet ihracatı veya proje vasıtasıyla veya yurt dışı projelerde taahhüt edilen tutardır, üst sınırimız odur. O tutara kadar kredilendirebiliriz. İhracatçılarımız bunları sadece bizim spesifik bir emtiada değil diğer üretim girdilerinde de kullanabilirler. Diğer Eximlerin uygulamaları da böyledir. Önemli olan bizim için bize ne kadar döviz girdisi taahhüt ettikleridir.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ama zararına mı bu işi yapıyor, yoksa kâr var mı diye bir araştırma yapmıyor musunuz?

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YILDIRIM – Biz zaten kredi kullanırken zararlı bir şirkete kredi kullanırmayız Sayın Vekilim. O incelemeyi her hâlükârda Bankacılık Kanunu gereği yapıyoruz.

BAŞKAN – Detaylı olarak Sayın Genel Müdürüm, ayrıntılı bir şekilde verelim. Ayrıca, bu tahkim davasından da Türk firması lehine bir durum ortaya çıkarsa bu olumlu durumun bizim alacağımızı etkileyip etkilemediğini, onları da içerecek şekilde detaylı olarak tüm vekillerimize gönderin Sayın Genel Müdürüm.

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YILDIRIM – Tabii, Sayın Başkan, biz oradan da bir tahsilat olması durumunda o tahsilatın peşindeyiz.

Sayın Milletvekilimiz Atila Sertel'in söylediği iki konu var. Birincisi "Sayıştay raporu üzerine herhangi bir dava açıldı mı?" diye. Daha önce BDDK sürecinde bir dava açılması söz konusu olmamış ama en son raporlarda da ifade edilen şekli şu: Eğer buradan bir şey çıkarsa, hani bu faaliyetlerden bir zarar olursa herhâlde onun sonucuna da o gün, kesinleştiği gün, bu süreçlerin bittiği gün değerlendirmesi yapılabilir o günkü duruma göre. Şu anda bildiğim kadarıyla Hukuk Müşavirimiz buna cevap verebilir. İlave teminat sadece mahkeme sürecinden elde edebileceğimiz beklenti olarak biliyorum. Varsa başkaca bir teminatımız var mıdır, beklentimiz var mıdır, onu siz daha iyi bileceksiniz. Eğer müsaade ederseniz Hukuk Müşavirimiz buna cevap verebilir uygun bulursanız.

BAŞKAN – Detaylı olarak da, yazılı olarak da verebilirsiniz.

Buyurun Sayın Hukuk Müşavirimiz.

TÜRK EXIMBANK HUKUK DAİRE BAŞKANI MEHTAP ÇELİK – Bugün itibarıyla tüm teminatlarımız, bankanın, firmanın teminatında olan gemiler satılmış, nakde çevrilmiştir efendim. Toplam 10 milyon küsur tahsilat sağlanmıştır. Şu an nakde çevrilmesini bekleyen herhangi bir teminatımız bulunmamaktadır ve fakat Madenci Firması hakkında bir takibimiz var ama Madenci, artık bir tabela firmasıdır. Ortada böyle bir firma yok. Zaten Orhan Madenci vefat etmiştir. Firmaya kefil olan ve aynı zamanda şu an mirasçısı olan Mehmet Madenci hakkında takibimiz var fakat onu da sanırım âciz vesikasına bağlayacağız çünkü herhangi bir mal varlığı bulunmamaktadır Mehmet Madenci'nin. Tüm bu hukuki işlemler neticelendiğinde zarar kesin olarak âciz vesikasına bağlandığında oluşacaktır. Bununla birlikte Yargıtay kararları uyarınca usulsüz kredi kullandırımı suretiyle bankayı zarara uğrattığı iddiasıyla sorumlular hakkında dava açılabilmesi ve zararın tahsili için öncelikle zararın doğmuş ve belirli olması gerekir. Firma ve teminatlar hakkında bankamız tarafından yürütülen yasal takip işlemleri hâlen devam etmekte olduğundan, arz ettiğim gibi, bu aşamada firma hakkında borç ödmeden âciz vesikası emin etme imkânı ve zararı netleştirme imkânı mümkün kılınmamaktadır.

Yine Yargıtay kararlarında efendim, bir şirketin her zaman kâr etmesi düşünülemediği gibi kasıt ve ihmali olmaksızın sadece iyi niyetli davranışlar sonucu kazanç kaybına uğraması hâlinde de yöneticilerin sorumluluğuna gidilmesi hak ve nasafet kurallarına uygun düşmeyecektir. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun “Özen ve bağımlılık yükümlülüğü” başlıklı 369’uncu maddesinin gerekçesindeki ifadeyle duruma uygun araştırmalar yapıp ilgililerden bilgiler alınıp yönetim kurulunda karar verilmişse gelişmeler tamamen aksi yönde olup şirket zarar etmiş olsa bile özensizlikten söz edilemez. Gerek kredinin tahsisi gerekse yasal takip işlem ve süreçlerinde bankamızın kasıt, ihmal ve özensizliği bulunmamaktadır. Kredi tahsis ve yasal takip süreçleri basiretli ve titiz bir biçimde yürütülmüştür. Huzurdaki incelemeye konu bankamız kredi riski, dünyada öngörülmeleyen küresel bir krizden kaynaklandığını ve çelik fiyatlarının o kriz bir anda onda 1 fiyatına düştüğünde...

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Hukuk Müşavirim.

Sayın Genel Müdürüm, detaylı olarak, yazılı olarak, bir de bu tahkimden sonuçlanacak olan o davayla ilgili olarak bankanın bu alacağını tahsis edebilme kabiliyeti olup olmadığı da bize yazacağınız yazının içerisinde de olsun. O önemli.

Arkadaşlar, yazılı olarak verelim.

ATILA SERTEL (İzmir) – Sayın Başkanım, yalnız avukat hanımın söylediğine ilişkin konuşmak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Sertel.

ATILA SERTEL (İzmir) – Şimdi, Sayın Avukat, savunma yapıyor burada. Yani bankanın herhangi bir sorumluluğu olamayacağı, işte bu kredi batağından dolayı sorumlu tutulamayacağı gibi bir savunma yapıyor ve işte “Kefil olanın da herhangi bir mal varlığına rastlanmamıştır.” diyor kendisi. Şimdi nasıl bir kefil bu? Yani mal varlığı olmayan insanı banka nasıl kefil kabul ediyor? Kefalet nereden geliyor, şahsın kişiliğinden mi geliyor, bir torpilden mi geliyor, nereden geliyor? Bilemem ama normal gidip tüketici kredisi çekmeye kalkıştığınızda bile bir bankaya gittiğinizde sizin maaşınıza bakıyorlar. Eğer maaşınız yetmiyorsa evi ipotek ettirmenizi istiyorlar, o da yetmiyorsa ikinci bir kefil istiyorlar kredi kullandırmak için. Bu kadar yüklü bir paranın döndüğü bir noktada aldığınız kefaletin mal varlığı olmaması gerçekten korkunç bir durum bana göre. Onu da öyle savunmanız da bence çok hukuki olarak da yanlış bir şey. “Mal varlığı yok, o yüzden bu iş gitti.” Ne kadar zarar etti o zaman, teminat da yok. Parayı tekrar geri alacağımız bir yol ve yöntem de yok. O zaman EXIMBANK bu firma sayesinde büyük bir zarara uğratılmış demektir. Yani bunu kabul etmeniz gerekir ve bununla ilgili, bu eksik ve aksak sözleşmeyi yapanların, bu olayın, bence, Eximbank müfettişlerince, Başbakanlık müfettişlerince banka kurullarınca incelenmesi lazım. Bunu söylemek istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Sertel.

Buyurun Sayın Çelik.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Sayın Başkanım, Sayın Genel Müdürüm, Yönetim Kurulu Başkanımız; benim sadece şöyle bir tavsiyem olacak. Şimdi, ben daha önce mülkiye müfettişliği yaptığım için şimdi Yargıtay kararlarını veya Danıştay kararlarını -neyse- muhatapları bulması gerekiyor. Başbakanlık 2012’de zaten bir soruşturma yapmış, idari, mali ve cezai soruşturmayı kurumun başlatması gerekiyor, o savunmayı karşı tarafın yapması gerekiyor yani Danıştayın, Yargıtayın böyle bir kararı var diye. Bence hemen idari, mali ve cezai soruşturmayı başlatmakta fayda var.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çelik.

Sayın Kara, buyurun.

ESİN KARA (Konya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Yönetim kurulu üyelerimiz, Sayın Işın Hanım; hoş geldiniz.

Benim de ufakık bir katkım olacak. Eski bir bankacıyım ben de. Bankada kredi sözleşmelerini yaparken şirket ortaklarının da şahsi imzalarını alırız. Amaç şudur: Şirketin ortaklarının ya da müdürünün kendi şahsi mal varlığıyla da kefil olmasını sağlarız. Artı şunu söylemek istiyorum: Sermaye şirketlerinde Türk Ticaret Kanunu'na göre ortaklar sermayeleriyle sınırlıyken sorumlulukta, şirket yöneticileri tüm mal varlığıyla sorumlu olurlar. Burada tabii âciz vesikalarından bahsediyoruz. Benim babam eğer şirketi batırıyor olsa ben açıkçası babamın mal varlığını boşaltırım, kendi üzerimdeki mal varlığımı da üçüncü kişilere bir şekilde naklederim. Muvazaa davaları açıldı mı, yani şirket ortaklarının ve onların usul fûru soylarındaki kişilerin de üzerlerindeki mal varlıklarının kime devredildiği, herhangi bir muvazaa oldu mu, bunlarla ilgili önlemler alındı mı? Bunu merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kara.

Sayın Peköz, buyurun.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Sayın Başkan, değerli banka yöneticileri; hoş geldiniz.

Şimdi burada söz konusu olan 19 milyon euro. 19 milyon euro anapara. Bir de bunun bu kadar zaman işleyen faizleriyle birlikte çok daha fazla olacak, dolayısıyla 114 milyon lira. Anaparayı sadece sayarsak yaklaşık olarak bugünkü parayla 114 milyon liraya tekabül ediyor. Sizin tahsilatınız 10,5 milyon lira civarında. Dolayısıyla arkadaşların da ifade ettikleri gibi burada 100 milyon liradan fazla bir zarar söz konusu. Bunu artık bence net olarak ifade etmek lazım ve bundan sonra da alınacak bir şey olmadığına göre, sadece tahkimdeki dava takip edileceğine göre bunun zarar hanesine yazılmış olması ve bunun insanların, tüm halkımızın cebinden çıkmış olması söz konusu olacak. Bunun böylece kabul edilmesi lazım. Yoksa farklı şekillerde savunup işte Yargıtay şöyle karar var... Böyle hukuki şeyleri çoğumuz biliyoruz, işletmelerin nasıl işlediğini, zarar ziyanın nasıl oluştuğunu ama bu açık bir zarardır ve bunun net olarak sizler tarafından da artık kabul edilmesi gerekiyor savunmaktan vazgeçerek.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim Sayın Peköz.

Sayıştayın öneriyle ilgili görüşünü alalım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Başkanım, bir sorum vardı, zaman aşımı var mı diye.

BAŞKAN – Tamam, sorun Sayın Yavuzyılmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayıştay raporunda “zaman aşımı süreleri de dikkate alınarak mali sorumluluk davası açılması” ifadesi kullanılmış. Burada bir zaman aşımı süresi söz konusu mudur? Bunu sormak istiyorum.

BAŞKAN – Peki.

Onu da yazılı olarak, detaylı olarak verelim.

Öneriyle ilgili Sayıştayın görüşünü alalım.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, bizim önerimizde de bahsettiğimiz gibi efendim, alacağın semeresiz kalması hâlinde itibaren -tabii zaman aşımı süresini biz kastediyoruz, yani sayın milletvekilimizin sorduğu oydu- alacak semeresiz kalırsa, kesinleşirse b,u ondan sonra o zaman aşımı süresi işlemeye başlayacak. Şu anda semeresiz kaldığı...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Aciz vesikasına bağlanmamış daha yani.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Tabii ki yani tahsil edilen para 10,5 milyon civarında. Şu anda bizim kayıtlarımıza göre yaklaşık 30 milyonun biraz üzerinde kayıtlı değer üzerinden... Tabii euronun TL'ye çevrilmesi hesabını biz yapmadık. Normal kayıtlı değerler üzerinden bahsediyorum. Yaklaşık 30 milyon civarında bir alacak zarar olarak gözüktüyor. Tahsilat yapılabilir mi? Anlaşıldığı kadarıyla çok mümkün gibi gözükmüyor. Uluslararası davalar, tahkim davalarından ne kadar tahsilat yapabiliriz, onu bilemiyoruz yani şu anda kestirmemiz zor. Ama hiç tahsilat yapılamaz, artık zarar kesinleşirse semeresiz kaldığı belgelendiği andan itibaren zaman aşımı süresi işlemeye başlayacak. Dolayısıyla böyle bir sorun gözüktüyor. Yani bizim de takip etmemiz gereken bir durum. Yani kesin olarak semeresiz kaldığını -tahminlerimiz var ama- kesin söylememiz mümkün değil.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Yani hukuk süreci daha tükenmedi, bitmedi, devam ediyor.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öyle gözüktüyor, evet.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Zaman aşımı ne zaman sona erecek?

BAŞKAN – Onu hukukçu arkadaşımız yanıtlasın.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayıştay takip ediyordur onu.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Semeresiz kaldığı tarihten itibaren iki yıllık -yani yanlış hatırlamıyorsam- zaman aşımı süresi var.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – İşte bu, iki yıl.

BAŞKAN – Peki.

Sonuç itibarıyla görüşünüz...

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, tabii biz bu krediyi izleyeceğiz, aşamalarını takip edeceğiz. Komisyonunuzun gündeminde, Komisyonun takdirinde, ona bir şey diyemiyorum.

BAŞKAN – Evet, peki, teşekkür ediyorum.

Önerinin gündemde kalmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 2015 yılının 2 no.lu genel önerisini okutuyorum, buyurun:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 2:

Sayıştay raporunun ilgili bölümlerinde yer alan ve rapor eklerinde listesi verilen diğer öneri ve tavsiyelerin yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürlüm, buyurun.

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YILDIRIM – Rapordakilere aynen uyum sağlayacağız, bizim değerlendirmemiz budur Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer öneri ve tavsiyelerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı? Yok.

Şimdi 2016 yılının önerilerinin görüşülmesine geçiyoruz.

1 no.lu öneriyi toplantının başında görüşmüştük. Bu sebeple 2'nci öneriye geçiyoruz.

2 no.lu genel öneriyi okutuyorum, buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 2:

Sayıştay raporunun ilgili bölümlerinde yer alan ve rapor eklerinde listesi verilen diğer öneri ve tavsiyelerin yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YILDIRIM – Önerileri yerine getireceğiz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer öneri ve tavsiyelerden görüşülmesini talep ettiğiniz var mı sayın üyelerimiz? Yok.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Hangi yıldayız Sayın Başkanım?

BAŞKAN – 2016'dayız.

Önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Geneli üzerinde görüşmelere geçiyoruz.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mustafa Savaş'ın yazılı cevap verilmesi gereken konuların cevaplarının Komisyon tutanaklarının TBMM “web” sayfasında yayınlanmasından itibaren on beş gün içinde Komisyon Başkanlığına iletebileceğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, sayın üyelerimizce sorulan sorulardan yazılı olarak cevap verilmesini gerektiren konularla ilgili yanıtlarınızı tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi web sayfasında yayımlanmasından itibaren on beş gün içerisinde üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

II.-KONU(Devam)

A)GÖRÜŞMELER(Devam)

1.- Türk İhracat Kredi Bankasının (EXIMBANK) 2015 ve 2016 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri(Devam)

BAŞKAN – Şimdi geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimize ben söz vereceğim.

Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ben sorularımı soracağım ve sorularıma yazılı yanıt bekliyorum.

2018 yılı itibarıyla Türk lirası cinsinden kullandırılan ve takibe düşen kredilerin sayısı ve tutarı nedir?

TÜRK EXIMBANK'ın yargıya ve icraya intikal etmiş ve devam eden toplam alacak miktarı nedir?

Döviz olarak kullanılan kredilerden kaç tane takibe düşmüştür? Döviz üzerinden kullanılarak ödenmeyen kredi tutarının 2018 yılı itibarıyla son rakamı nedir?

Bankanızdan kredi kullanan şirketlerden kaç tane konkordato ilan etmiştir? Bu nedenle bankanızın doğal alacak miktarı varsa ne kadardır? Bankanızdan kredi kullanan şirketlerden kaç tane iflas etmiştir? Bu nedenle sizin alacak miktarınız varsa ne kadardır?

2018 yılı itibarıyla dış ülkelerden kullanılan kredi miktarı nedir? Hangi ülkelerden ne kadar finansman sağlanmıştır? Bu krediler için bankanın ödeyeceği faiz tutarı nedir? Dış ülkelerden kullanılan kredi miktarının son üç yıl istatistiğini de bizimle paylaşmanızı rica ediyorum. Zaten kitapta ve verdiğiniz raporda 2014, 2015 ve 2016 var, son üç yılı da istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Sertel.

Buyurun Sayın Yavuzylmaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Genel Müdür, öncelikle sorum: Yurt dışından altın satın alıp TL'ye çevirip kredi kullanıyor musunuz? Şu ana kadar yaptysanız bunu hangi oranda gerçekleştirdiniz, hangi tarihlerde gerçekleştirdiniz?

Şu ana kadar BDDK'den herhangi bir ceza aldınız mı? Aldıysanız hangi konularda, buna açıklık getirmenizi sizden istiyorum.

4 Ekim 2018 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın, 3 kamu bankasına İşsizlik Fonundan 11 milyar TL aktarılmasını “kamu kaynaklarının daha etkin kullanılması” şeklinde ifade etmişti. Bunlar Halkbank, Vakıfbank ve EXIMBANK'tı. Bu konuyla ilgili olarak İşsizlik Fonu'ndan aktarılan parayı hangi doğrultuda şu ana kadar kredilendirdiniz, piyasaya aktarabildiniz ve bu 11 milyar TL'nin ne kadarını EXIMBANK olarak siz kullandınız?

17-25 Aralık sonrası Bank Asya teminatlarını kabul ederek verdiğiniz krediler var mı? Bunların adedi ve miktarı ne kadardır? Bunlar arasında yani bu firmalar arasında daha sonra FETÖ'yle iltisaklı olduğu tespit edilen ve kayyuma devredilen, TMSF'ye devredilen firmalar var mıdır? Varsa bunlar hangileridir?

Biraz önce özellikle Zonguldak Ereğli'de tersane arazisinin ipotek alındığı, daha sonra da bunun gelir kaydedildiği... Satışını gerçekleştirdiniz mi, bilmiyorum mülkiyeti şu anda nerede, kimde, bankada mıdır diye ama ben aynı zamanda ben bir Zonguldak...

TÜRK EXIMBANK HUKUK DAİRESİ BAŞKANI MEHTAP ÇELİK – Farklı bir bankaya ipotekliydi o.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Öyle mi? Ha, tamam.

BAŞKAN – Karşılıklı yanıt vermeyelim Sayın Hukuk Müşavirim. Sayın Vekilimiz tamamıyla bitirsin sorduklarını, Sayın Genel Müdürümüz yanıtlasın.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ben bir Zonguldak Milletvekili olarak, aynı zamanda da tutanaklara geçmesi bakımından... Biz özellikle Ereğli tersanelerinin yeniden canlandırılması üzerine tüm Zonguldak milletvekilleri olarak bir çaba içindeyiz. Dolayısıyla, burada atıl herhangi bir tersanenin veya kuruluşun kalmasını istemeyiz. Bu doğrultuda -olasılık dâhilinde olarak söylüyorum- Erdemir yani Ereğli Demir Çelik Fabrikasına bu arazinin devrini sağlayabilirsek eğer bizler de çok memnun oluruz.

Cumhurbaşkanı Erdoğan 9 Mart 2018 tarihinde Moody's'in not indirim kararına tepki göstererek “Kimi kredi derecelendirme kuruluşlarının oyunlarına bakmayın. Onların tek derdi, Türkiye'yi köşeye sıkıştırarak bundan nemalanacak olanlara yer açmaktır. Artık bu oyunlara kendi piyasamız da uluslararası piyasalar da itibar etmiyor.” dedi. Sorum şu: Siz EXIMBANK olarak itibar ediyor musunuz? Eğer etmiyorsanız resmî internet sitenizde Moody's ve Fitch Ratings'in döviz ve TL cinsinden uzun ve kısa vadeli notları yer almaktadır, bunu da aynı zamanda tutanaklara geçmesi bakımından da size soru olarak yöneltmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yavuzyılmaz.

Buyurun Sayın Peköz.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Şimdi, daha önce Bakan açıklamıştı, sizler de biraz önce konuşmalarınızda ifade ettiniz, ihracatın yüzde 48’ini finanse ettiğinizi, desteklediğinizi söylediniz. Bu son dönemlerde aktarılan para var İşsizlik Fonu’ndan, 10 milyar 800 milyon lira gibi bir para. Bunda sizin de payınız var, ne kadar olduğunu bilmiyoruz ama arkadaş sordu, onu zannediyorum bize iletacaksınız. Burada sizin bir sermaye ihtiyacınız mı oluştu, kredi ihtiyacınız mı oluştu yoksa son dönemlerde ekonomik kriz nedeniyle geri dönüşlerde bir sorun yaşadığımız için bir desteğe ihtiyacınız olduğu için mi size bu paradan pay aktarıldı, onu bir öğrenmek istiyorum.

İkincisi: İhracatçılar arasındaki KOBİ oranının yüzde 68 olduğunu söylediniz. Bu yüzde 68 sanırım KOBİ sayısı ile ilgili bir rakam olsa gerek. Kredi büyüklüğü açısından yüzde kaçına tekabül ediyor KOBİ’lere verdiğiniz krediler, toplam kredilerin içerisindeki pay açısından?

Bir de şube ve irtibat bürolarıyla çalışmalar yürütüyorsunuz. Haritaya da baktım, anlatımınızda çizelgede de vardı, Antep’ten ileriye, Antep’ten öteye geçmemişsiniz. Hâlbuki orada Urfa’da, Van’da, Mardin’de başta olmak üzere diğer illerde de kısmen ihracat yapan firmalar var. Onlar kredi alamayacaklarını düşündükleri için size çok müracaat etmedikleri için mi acaba oralarda bir irtibat bürosu kurma ihtiyacı duymuyorsunuz yoksa ihracat yeteri kadar olmadığı için mi, sayısal olarak düşük rakamlarda kaldığı için mi, bunu öğrenmek istiyorum doğrusu. Oralarda da en azından Mardin, Van ya da Urfa’da neden bir irtibat bürosu, 1’den fazla yerde irtibat bürosu olmasın diye düşünüyorum.

Bir başka konu, yine, 200 milyon lira civarında ihracatçıya bir ek kredi sağlanacağı bakan tarafından ifade edildi. Bunu ihracatçıya tamamen ayırdığınız ifade ediliyor, anlamı öyle çıkıyor daha doğrusu. İhracata yönelik üretim yapan çiftçiye destekliyor musunuz, öyle bir projeniz var mı, bir yetkiniz, göreviniz var mı? Bunu da öğrenmek istiyorum. Ayrıca, varsa, bu kredilerde ne kadarını üretici, ihracata yönelik ürün üreten çiftçiye ayırmayı düşünüyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Peköz.

Buyurun Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben de hakikaten Türk ihracatının gelişmesinde önemli bir görevi ve işlevi olan EXIMBANK yöneticilerine, Komisyonumuza hoş geldiniz diyorum.

Tabii, çok saygıdeğer Komisyon üyelerimiz özellikle maddeler üzerinde birçok konuyu gündeme getirdiler, gerekli cevaplar verildi, notlar alındı, maksatlar hasıl oldu diye düşünüyorum.

Benim bilanço üzerinde birkaç sorum ve değerlendirmem olacak müsaade ederseniz Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri.

BAŞKAN – Estağfurullah...

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Şimdi, Sayın Genel Müdürün sunumunda 2017’den 2018’e geçerken ciddi bir aktif büyümesi rakamlarda söz konusu. Hatta şöyle geriye doğru hatırlatmak gerekirse: 2015 yılında 44 milyar, 2016’da 68, 2017’de 85, 2018 yılında –sunumda verilen rakam- 136 milyar. Yani sürekli olarak aktifte bir artış söz konusu. Yine, verilen bilgilerden, dosyalardan bu aktiflerdeki artışın önemli bir kısmının kaynak büyümesinden, borçlanmadan olduğunu görüyoruz yani önemli ölçüde uzun vadeli kredilerin alındığını, kullandırıldığını.

Ben bir şeyi merak ettim: Tabii, 2017'den 2018'e çok önemli bir artış var. Bilanço olarak da baktığımızda, EXIMBANK'ın bilançosu daha çok YP ağırlıklı olan bir bilanço. Dolayısıyla buradaki aktif büyümesi son dönemdeki kur artışlarıyla mı alakalı? Daha doğru bir soru: Bunun ne kadarı, aktifteki bu artışın ne kadarı kurlardaki artışlarla alakalı hem aktif hem de pasifteki yükselme? Bunu öğrenmek istiyorum.

Bir de, tabii, şunu hepimiz biliyoruz ki: 2001 yılında ciddi bir finansal mali kriz yaşadı Türkiye. O yıllarda Türkiye'de hem insan kaynağı olarak hem de özellikle risklerden korunma, hedging maksatlı türev ürünleri kullanma konusunda pek bir bilinç de yoktu, bilgi de yoktu. Daha sonrasında, özellikle 2001 yılından itibaren, hatta 2000 yılında başlayan... Bankacılık Kanunu'nda 1999 Aralık ayında önemli bir düzenleme yapılmıştı. Oradan sonra mali piyasalarla ilgili reform niteliğinde çok ciddi düzenlemeler yapıldı. Hatta 2009 krizinin atlatılmasında da bu sağlamlığın çok ciddi bir katkısı olduğu konunun uzmanları tarafından sürekli ifade edildi. Dolayısıyla o dönemde, süreçte hem bizim özel sektörümüz hem de bankalarımız türev finansal araçlardan yararlanma konusunda, bu konuda uzmanlığın geliştirilmesi konusunda gerçekten önemli bir yol katettiler.

EXIMBANK'ın bilançolarına da baktığımızda, özellikle GUD riskinden, gerçeğe uygun değer riskinden korunma maksatlı finansal türev araçlarının kullanıldığını hem bilanço aktifinde hem de pasifindeki rakamlardan görebiliyoruz. Bu rakamlarda da son dönemlerde belki bir büyüme de söz konusu.

Sayın Genel Müdür sunumunda "Swap ve opsiyon sözleşmelerinin yanında "forward" sözleşmeleri de kullanmaya başladık." dedi. Ben aslında biraz orada şaşırdım. "Swap" ve opsiyon sözleşmeleri sonuçta organize piyasalarda alınıp satılan sözleşmeler, "forward" yani çok rahatlıkla bankanın müşterileri aracılığıyla da yapacağı bir sözleşme. Söylemeye çalıştığım "forward" daha ilkel. Dolayısıyla Eximbankın ta öteden beri, başından beri yapıp geliştirmesi gereken bir sözleşmeydi diye düşünüyorum. Biraz oradan da bir soruya gitmek istiyorum.

Bir de bilançonuzdan benim gördüğüm kadarıyla türev finansal araçları biraz da alım satım maksatlı yani spekülasyon maksatlı kullanmışsınız görünümü bilançodan öyle yansıyor. Yani hedging maksatlı, riskin eliminasyonu maksatlı bir kullanım belki ne kadar kapsayabiliyor riskleri, onu bilemiyorum ama gelir tablosu oradan bize bir veri veriyor. Alım satım amaçlı türev finansal piyasalardan yani spekülatif maksatlılardan kâr kaydetmişsiniz, kur risklerinden de zarar.

Ben şunu merak ediyorum: Bir, kullandığınız kredilerle alakalı -çünkü müşterilerle bağlantılı olarak finansal türev ürünlerden bahsettiniz- yabancı paralı kredilerin, döviz kredilerinin ne kadarını hedging yöntemleriyle riskini müşterilerin üzerinden aldınız ve kendi bilançonuz üzerindeki bu risklerin ne kadarını hedging yöntemiyle, yine riskten korunma yöntemleriyle korunaklı duruma getirdiniz? Bunu şunun için soruyorum: Çünkü EXIMBANK sonuçta uzman kapasitesi, kabiliyeti ve özellikle de yabancı paralı işlemler açısından bu "futures" piyasalarla ilgili türev ürünleri çok aktif, etkili kullanması gereken bir kurum. Yani bunun sorulması ve bilanço üzerindeki bu etkilerinin de ne olduğunu doğrusu öğrenmek istiyorum.

Yine, sermaye yeterlilik rasyosunu yüzde 19 gibi... Çok mükemmel bir rakam yüzde 19. Uluslararası Basel yüzde 8 ararken bizde yüzde 12 falan derken yüzde 19. Hatta 13'ten 19'a çıkıyor sununuza göre 2017'den 2018'e. Yani orada sermaye yeterlilik rasyosunun hesabında döviz kurlarındaki değişimin bu anlamda olumlu bir yansıması mı söz konusu oldu? Doğrusu onun da nasıl yansımış olduğuna, yansiyebileceğine ben pek anlam veremedim. Oradaki risk değerlendirmelerinde yani bir taraftan borçlar artarken -pasif büyümesi de söz konusu olurken, kaynak büyümesi- sermaye yeterlilik rasyosunun artmasındaki gerekçe -2017-2018 geçişinden bahsediyorum, orada gördüm o rakamı yani

sunumunuzdan- nedir? Onu öğrenmek istiyorum. Yani mümkünse de -üçüncü kuşak sermaye hesabınız var mı bilmiyorum ama- sermaye yeterlilik rasyosunun oluşum tablosunu verebilirseniz çok memnun olacağım.

Bunun dışında da belki bazı hususlar var ama onların belki bu istediğimiz bilgilerle alabilirsek herhâlde çok fazla bir şeyi kalmayacak.

Diğer arkadaşların değerlendirmeleri konusunda, haklı gördüğüm şeyler konusunda tekrar bir daha değerlendirmeye girmek istemiyorum çünkü gelen cevaplar, istenen sorulardaki cevaplar sonuçta hepimiz için gelmiş olacağından dolayı.

Tekrar teşekkür ediyorum, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Karakaya.

Buyurun Sayın Çelik.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Ben, öncelikle, EXIMBANK'ı çok önemli bulduğumu ifade ediyorum. 1987'de yani Türkiye'nin kapalı ekonomiden dışa açık bir ekonomi politikası uygulamaya başlamasıyla beraber EXIMBANK, rahmetli Özal döneminde faaliyete geçmiş çok önemli bir kurum ve ihracatın artışında da yani ülkemizin ihracatının artışında da şu ana kadar çok başarılı hizmetler yapmış en önemli kurumlardan biridir. Özellikle Türk cumhuriyetleriyle ilk baştaki ilişkilerimizde EXIMBANK'ın çok önemli rolü olmuştur. Ben bu başarının devam etmesini diliyorum.

Tabii, bu, 30 milyonluk gemi olayı sadece bir tane olmuş, o da aslında başarılı ama biraz miktarı yüksek. İnşallah, bunu da çözdüğünüz zaman “Nazar değmesin.” diyecek bir başarınız devam ediyor. Bu tespiti yapalım ama bunu da çözmemiz gerekiyor. İdari, mali ve cezai soruşturmayı bence hemen başlatmamız gerekiyor, hatta geç kalınmış bile. Öbürleri yani bizim muhataplarımız savunmasını yapsın, Yargıtay kararlarını onlar bulsunlar, biz soruşturmamızı idari, adli ve mali olarak devam ettirmek zorundayız.

EXIMBANK'ın son açılımlarından şu ifadeyi çok önemsiyorum: “Döviz kazandırıcı hizmetlere destek oluyoruz.” Tabii, bu kapsamda -ben Antalyalı olduğum için- turistik tesislere destek çok önemli. Bu sene ihracatımızda turizm çok önemli bir pay almıştır. Antalya, tarihinde ilk defa 14 milyon turiste doğru gidiyor, Türkiye 40 milyona yaklaşıyor. Bu bakımdan, döviz kazandırıcı hizmetleri de bulunan turistik tesislere desteği önemli buluyorum.

Antalya'da yine önemli bir konu var: Tarım var. Tarıma dayalı girdilerin ithalatında da bir destek olunabilirse örneğin akreditifle ithal etme gibi destekler sağlanabilirse... Çünkü tarımla da ihracatımız hızla artıyor. Hatta Antalya'da bizim Hükûmetten, ilgili bakanlardan istediğimiz konu, özellikle Dışişleri Bakanımızdan dahi istediğimiz konu: Afrika ülkeleri olsun Asya ülkeleri olsun Rusya olsun Avrupa Birliği ülkeleri olsun, oralara ihracat yapabilecek bir kapasitemiz var ve bu alanın açılmasını istiyoruz. Tabii, burada da EXIMBANK'ın ve diğer bankaların desteğine ihtiyaç var. Ben bunları da sizlere sunmak istedim.

Tekrar, başarılarınızın devamını diliyorum.

Şu, bir tane soruşturmanın da inşallah en kısa zamanda neticelenmesi en büyük dileğimizdir.

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çelik.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Öncelikle, EXIMBANK'ın kıymetli yöneticileri, Komisyonumuza hoş geldiniz.

Ben bir hususu gündeme getireceğim: Sayıştay raporunda toplu bilgiler tablosuna baktığımızda ve diğer aynı hususu Halk Bankası ve Ziraat Bankasıyla karşılaştırdığımızda bir konu dikkatimizi çekti. Ziraat Bankasında 2016 yılı işçi başına aylık ortalama gider 6.903 lira olarak görünüyor. Yine, 2016 yılı Halkbank işçi başına aylık ortalama gider 7.741 lira olarak görünüyor. EXIMBANK'ta 2016 yılı personel başına aylık ortalama gider 14.820 TL olarak görünüyor. Misli bir fark var. Bu 14.820 TL, yasal kesintiler çıktıktan sonra personele ödenen ortalama gider mi yoksa bunun içinde farklı kalemler de var mı, hangi kalemlerden oluşuyor, bunu öğrenmek istiyorum. Eğer gerçekten yasal kesintiler kesildikten sonra personelin maaş olarak aldığı bir rakamsa da EXIMBANK'a teşekkür ediyorum, gerçekten iyi bir hayat standardı sunuyor. Bu konuda da Halkbank ve Ziraat Bankasını eleştiriyorum. O yüzden, bu 14.820 TL'nin içindeki kalemleri eğer bize bilgi olarak sunarsanız memnun olurum.

Çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Tuncer.

Sayın Dağlı, buyurun.

TAMER DAĞLI (Adana) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ben de öncelikle, başta EXIMBANK yönetimi olmak üzere bütün katılımcılara hoş geldiniz diyorum. İnşallah toplantımız hayırlara vesile olur.

Mustafa kardeşim teşekkür ettiği için... Ben esasında, EXIMBANK'a veriler üzerinden 2017-2018 bazındaki karşılaştırmadan dolayı bir teşekkürü hak ettiklerinden dolayı teşekkür etmek amacıyla söz aldım. İşte, bir yıl içerisindeki aktif büyüklüğünü yüzde 60'a getiren -ki sürekli ülke içerisinde ekonomik anlamda sıkıntılar olduğunun dile getirildiği bir dönemde- nakdi kredilerini yüzde 54 büyüten, kaynak bulmada sorun yaşadığımız, özellikle bankaların son dönemde kredi mevduat ortalamasının yüzde 143 olduğu bir dönemde yurt dışından yüzde 62 kaynağı artırarak temin eden, sermayesini büyüten, dönem kârını büyüten ve bütün bunları yaparken de hem sermaye yeterlilik rasyosunu en tepede tutup yasal takip oranını da aşağı çeken yani binde 37'den binde 28'e çeken ve yurt dışından yoğun kaynak yarattıktan sonraki süreçte de bu kaynağı şu anda bütün faizli bankaların da faiz artırdığı bir dönemde sabit tutan, sahada da özellikle ihracatçılardan sık sık -sanayi odalarıyla, ticaret odalarıyla çok yakın olduğum için söylüyorum- "Allah razı olsun EXIMBANK'tan." dedirtilen bir dönemde ben EXIMBANK yönetimine teşekkür ediyorum, başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Biz de güzel değerlendirmeniz için teşekkür ediyoruz Sayın Dağlı.

Sayın Genel Müdürüm, ben de son olarak bir soru sormak istiyorum. Şimdi, ihracatçı firmalarımızın birçoğunda aynı pazarlara aynı ürünleri satma alışkanlığı var. Bu yapıyı değiştirebilmek için pazar çeşitlemesi yapan, teknoloji ağırlıklı ürünleri ihraç eden firmalara karşılık böyle özel bir desteğiniz var mı, teşvik var mı? Çünkü bizim buna ihtiyacımız var. 2002'de 36 milyar dolar olan ihracat rakamımızı biz 170 milyar dolara çıkardık. İddialıyız, hedeflerimiz büyük. Daha üst rakamlara taşıyacağız 2023 yılında. Çok önemli bir potansiyel var ülke adına, ihracat potansiyeli, bu potansiyeli daha da yukarı çekmek adına pazar çeşitlemesi çok önemli, teknoloji ağırlıklı ürünlerin ihraç kalemleri içerisinde oranının yüksek olması çok önemli. Güney Kore bu alanda zirvede, bildiğim kadarıyla yüzde 20'lerde, toplam ihraç kalemleri içerisinde teknoloji ağırlıklı ürünlerin oranı yüzde 20. Bu alanda yapılan çalışmaları sizden öğrenmek istiyorum.

Ayrıca, Sayın Çelik de belirtti, son dönemde turizm alanına girmiş olmanız çok kıymetli ve değerli çünkü turizm gelirlerinden elde ettiğimiz o dövizler net döviz kazancı. Bu anlamda güzel bir uygulama. Ben de tebrik ediyorum. Zaten 2023 hedeflerini, turizmde özellikle, 50 milyar turizm geliri, 50 milyon turist hedefini 2023'ten daha önce gerçekleştireceğimize inanıyorum. Bu alanda EXIMBANK'ın katkıları çok kıymetli ve değerli. Bunun artırılarak devam etmesini ben istiyorum sizlerden.

Ben son dönemde küresel dünyada yaşanan ticaret savaşları ve daralan o ticaret hacmine rağmen sizin bu yaptığınız başarılı çalışmalardan dolayı tekrar tebrik ediyorum, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Evet, sözü Sayın Genel Müdüre veriyorum.

Sayın Genel Müdürüm, değerlendirmeleri, soruları duyduunuz, yanıt için sözü size vereceğim. Sözlü olarak vermek istediğiniz yanıtları verebilirsiniz, yazılı olarak da yazılı verebilirsiniz.

Buyurun, söz sizde.

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YILDIRIM – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; milletvekilimiz Sayın Sertel'den başlayarak müsaade ederseniz -zaten siz de yazılı istediniz- sözlü olarak olanları, not aldıklarımı sözlü cevaplandırayım, yazılı cevaplarımızı ayrıca belirttiğiniz yasal süre içerisinde mutlaka gönderelim.

Bizim takip oranlarının geneliyle ilgili söylemek istiyorum, hani diğer bankacılık sistemine göre çok düşüktür. Tabii, bunda, bankacılık sisteminden teminat mektuplarıyla yıllardır böyle çalışıyor olmanın da payı olduğunu bilelim. Yani diğer bankaların teminat mektuplarıyla çalışan bir bankayız. İlk defa geçtiğimiz yıl, 2017 yılı Haziran ayından itibaren... Ha, geçmişte zaman zaman denemişiz. Örneğin, burada konuştuğumuz gemi olayında olduğu gibi, teminat mektubu olmadan da kredi kullandırmışız. Ki dünyanın EXIM'leri de zaten demin bizim burada konuştuğumuz talihsiz olay gibi çalışıyorlar, onlar hep öyle çalışıyorlar. Yani diyelim, Alman "exim"i, Fransız "exim"i, İngiliz "exim"i bir gemi olayını finanse edecekse geminin kendisini teminat olarak alıyor, desteğini öyle veriyor. Biz de onlar gibi yapmayı geçmişte denemişiz ama her seferinde bu tür hadiselerle karşılaştığımızda vazgeçmişiz, demişiz ki bankacılık sistemi üzerinden çalışalım, diğer bankalarla teminat mektubuyla çalışalım. Hep o açılımlardan geçmişte birkaç kere denemiş olmamıza rağmen vazgeçmişiz.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Ama sigortalama da yapılabilir sizin Senegal'de yaptığınız gibi.

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YILDIRIM – İşte geleceğim ona. Biz şimdi onu da...

BAŞKAN – Karşılıklı konuşmayalım.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YILDIRIM – Yani şu anda biraz onu pekiştirerek zaten yola devam ediyoruz. Bundan sonra da öyle devam edeceğiz.

Şimdi, geçtiğimiz yıl biz bunu yönetimle de... Bizim yönetimimiz burada ne yazık ki G20 Zirvesi için giden DEİK Başkanımız, TİM Başkanımız ve duayen bir bankacı arkadaşımız da var ama bugün burada o mazeretleri nedeniyle bulunamadılar ama bizim böyle, çok her kurumdan en üst düzeyde ve en verimli katkı sağlayacak düzeyde verimli bir Yönetim Kurulumuz var. Biraz da çalışma toplantıları gibi biz çalışmalarımızı sürdürüyoruz, sadece sıradan bir yönetim kurulu gibi değil, çok teşekkür ediyorum, çok özverili olarak bizleri destekliyorlar, yine Başkanımız da aynı şekilde.

Tabii, biz bu sefer dedik ki artık ihracatçılarımızı diğer bankalara bağımlılıktan kurtaralım yani doğrudan çalışmaya başlayalım. 2017 Haziranından itibaren bu çalışmayı yapıyoruz ama tabii ki bunu da çok dikkatli, kontrollü ve muhafazakâr yapıyoruz yani geçtiğimiz haziran ayından itibaren kabaca 1.390 talebi bu şekilde karşıladık yani toplam işlem hacmimiz içerisinde yüzde 5, yüzde 4 filandır ama biz bu alanı genişletiyoruz ve dikkatlice genişletiyoruz ve sigorta enstrümanımızla destekleyerek genişletiyoruz.

Hep ben zaman zaman da söylüyorum zaten, diyorum ki: Sonuçta hepimiz aynı gemideyiz, farklı rotalarımızın olması söz konusu olamaz. Biz bundan sonra ihracatını sigorta ettirmeyen, kendisini gerek bizim bankamız veya diğer 51 bankada veya finansal kurumlarda kur riskini koruma altına almayanları desteklemeyelim de diyorum ama tabii ki takdir edersiniz ki böyle, ani bir de dönüş yapmak mümkün değil. Yani geçmişten gelen desteklediğimiz firmalar var, firmalarımızın alışkanlıkları var. Örneğin, Sayın Mevlüt Karakaya Vekilim dedi ki: “Forward daha ilkel bir ürün. Neden şimdi devreye aldınız yeni bir şeymiş gibi?” Ne yazık ki bizim muhatap olduğumuz ihracatçılarımız opsiyon primini ödemek istemiyorlar. Bu nedenle opsiyon sözleşmelerini kullanmıyorlar. Yine, bankacılık sisteminde de takribi üçte 2 forward işlemi yapılıyor, üçte 1 opsiyon işlemi yapılıyor. “Bizden opsiyon primi almayın.” diyorlar. Hâlbuki opsiyonda vade sonunda almama, satmama riski olduğu için bir prim var orada, diğer bankalarda 3’e yakın, bizde onlardan yarım puan daha düşük. Biz dedik ki: “Peki, madem forward mı istiyorsunuz.” Dediler ki: “Sizden forward istiyoruz.” Onu devreye aldık. Şubat, mart aylarında da bize dediler ki: “Artık bu, Euribor eksidir ama önümüzdeki iki sene sonra, üç sene sonra bunun eksisi olmayacağına dair genel bir kanı var. Faiz swap işlemlerini başlatın.” O nedenle o talepler üzerine başladık. Ama bizden yapılan, kendimizden yapılan işlem hacmi, doğru, çok düşüktür çünkü biz ticari banka olmadığımız için ihracatçılarımız bu tür işlemlerini kendi çalıştıkları, ticari işlemler için çalıştıkları bankalarla yapmayı tercih ediyorlar ama biz bir alternatif sunuyoruz. Forward’ı da opsiyonu da faiz swap’ını da diğer bankalara göre onda 1 maliyetle –kâr marjı bakımından, spread bakımından söylüyorum- yapma opsiyonu sunuyoruz. Dolayısıyla sistemi biraz terbiye etmek, disipline etmek, o farkı ödemek isteyenlerin bizimle çalışmasını sağlamak için...

Diğer konularla ilgili olanları müsaadenizle Sayın Sertel Vekilim yazılı olarak cevaplandırılmış.

Sadece dış kredi için şunu söyleyeyim: Evet, Türkiye’de bizim Merkez Bankasından sağladığımız reeskont limiti içerisinde kullandığımız krediler bir yıla kadar kısa vadeli. Ağırlıklı olarak ihracatta sekiz ay, yüksek teknoloji -birazdan Sayın Başkanımın en sondaki soru ve değerlendirmesinde de tekrar edeceğim- ve yeni pazarlarda bir yıla kadar gidebiliyor ama döviz kazandırıcı faaliyetlerde her halükârda bir yıl daha ayrıcalıklı ama kendi kaynağımızı da önemli ölçüde KOBİ’lere kullanıyoruz. Onun dışında orta ve uzun vadeli ve yatırım kredilerinin tamamını kendi bilançomuza ve kendi bankamızın değerlerine, sermaye yeterlilik rasyosuna güvenerek ve yurt dışındaki kredibilitemizle tamamen yurt dışından sağlıyoruz. Bunların hem vadesi daha uzun hem de maliyetleri daha düşük ve ihracatçılarımıza da bu son dönemde özellikle “roadshow”lardan sağladığımız bu imkânlarla bunları düşük maliyetlerle kullanırmaya devam edebiliyoruz. Bunların sayesinde zaten 2017-2018’de diğer bankacılık sistemi faizlerini artırırken biz artırmayabildik. Yani öz kaynak kârlılığımızı da muhafaza ederek çünkü onu da etmek durumundayız ki yoksa zaten yurtdışına çıkıp da, Kapıkule dışına çıkıp da biz diğer finans kurumlarının önüne, “roadshow”lara kendi kaynağımızı muhafaza etmeden çıkamayız da. Yani bunu, kârlılığımızı enflasyonu göre sürdürmek durumundayız. Onun ötesinde bir kârlılık amacımız olmadığı için faizlerimizi artırmayabiliyoruz.

Sayın Deniz Yavuzyılmaz Milletvekilimizin söyledikleri... Altınla ilgili herhangi bir işlemimiz yok. Sadece en son toplantımızda İstanbul Ticaret Odasında “Altına dayalı hesap açabilir misiniz?” dediler. Şimdi ona çalışıyoruz. Yani altın işlemi yapmak için değil, altına endeksli yani tıpkı döviz kredilerinde olduğu gibi, bankacılık sisteminde olan bir, hesaplara ilgili bir talep oldu bizden ama herhangi bir işlemimiz bugüne kadar olmadı ama zaten o hesap da altın işlemi değil. Yani hani baktık o hesaba, şu ana kadar TÜRK EXIMBANK’ta böyle bir işlem söz konusu olmamıştır.

Yazılı bilgi vereceğiz ama bu, İşsizlik Fonu’ndan ne bize ne de bildiğim kadarıyla, diğer bankalara herhangi bir nakit transferi söz konusu olmamıştır. Yapılan işlem sadece bankaların sermaye yapısını, sermaye yeterlilik rasyosunu güçlendirmek için devlet tahvili verilmesi, devlet tahvili değişme işlemidir, karşılıklı değişme işlemidir ve sonuçta da hani, yazılı bilgi verelim. Burada İşsizlik Fonu’nun da lehine bir durum oluşmuştur sonuçta. Bu bankaların sermaye rasyosu da güçlenmiştir dolayısıyla bizim yurt dışından fon bulma ve mevcut yükümlülüklerimiz için bilançomuz ve rasyolarımız güçlenmiştir.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – 11 milyarın ne kadarı?

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YILDIRIM – 2,9 milyarın TÜRK EXIMBANK’tır. Evet; 2,92 gibi, çok sembolik bir küsuratı var efendim.

Evet, biz ratinglerde... Diğer ratingleri de kullanmaya devam ediyoruz. Aynı zamanda Islamic Rating ve CSA’yla da çalışıyoruz ama eskiden olduğu gibi Moody’s ve Fitch Ratings’i de sürdürüyoruz. Bizim Eurobond...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Onlar internet sitenizde yok ama.

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YILDIRIM – Onlarla çalışmayı sürdürüyoruz ama onları ilan etmiyoruz yani onlarla da nasıl çalışabiliriz diye geçtiğimiz yıldan beri görüşmelerimizi sürdürüyoruz ama sonuçlandırmadığımız için internet sitemize koymadık.

BAŞKAN – Yazılı olarak de verebilirsiniz, beyefendiye yazılı olarak Sayın Genel Müdürüm.

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YILDIRIM – Yazılı olarak da onlarla ilişkimizi ayrıca verelim.

Sayın Peköz Milletvekilimiz, önce sondan başlayayım. “Antep’ten öteye geçmemişsiniz.” dediniz, geçtik yani Urfa’ya da gittik, oradaki OSB’yi de yakından takip ediyoruz. Ha, orada henüz bir şey kurmadık. Demin de arz ettim başlangıçta, biz zaten geçtiğimiz 2017 yılına girerken TÜRK EXIMBANK işleri sadece Ankara ve İstanbul’da yapılıyordu. Söylediğiniz Antep’te de işlerin üçte 1’i, İzmir’de de işlerin üçte 1’i yapılıyordu. Tamamı için de önce İzmir ve Antep’te işlerin tamamını yapılar hâle getirdik. Antep’te işlerin tamamının yapılar olması zaten o çevre illerindekilerin de işlerinin yapılar hâle gelmesi anlamına geliyor ama bunun yeterli olmadığını biliyoruz.

İhracatta biz prensip olarak şöyle bir karar aldık ve öyle devam ediyoruz: İstanbul’dan sonra ihracattaki ilk 20 ilde şubelerimiz olsun ve irtibat bürolarımız olsun ama bunu da masraflarımızı artırmadan yapalım. O nedenle sırayla gidiyoruz. Elâzığ’a da gittik, Van Oda Başkanımızla da görüştük. Söylediniz gibi, Van’la da Ticaret ve Sanayi Odası Başkanımızla da... Oraya da gideceğiz.

BAŞKAN – Bu arada teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm, Aydın’da irtibat ofisi açtınız, teşekkür ediyorum.

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YILDIRIM – Ben teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Ama yeni açıldı Sayın Peköz. Bakın, yani Aydın’da yeni açıldı.

KEMAL PEKÖZ (Adana) – Yeni bir yerlerde açarlarsa ben de ayrıca teşekkür edeceğim o zaman.

BAŞKAN – Tabii, tabii, biz de teşekkür ederiz, olacak, olacak.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Zonguldak’a da istiyoruz.

BAŞKAN – Tamam, olur, olur arkadaşlar, potansiyeli artırmak için olacak.

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YILDIRIM – Tabii ki Zonguldak çevresinden de bize talep oldu.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Aydın tarım ihracatının geliştiği bir yer, olması gereken.

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YILDIRIM – İşte biz de onun için mücadelesini veriyoruz.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

Karşılıklı konuşmadan...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Zonguldak’tan da talep olmuştur.

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, toparlayalım hızlı bir şekilde. Yazılı olarak da verebilirsiniz. Toparlayalım.

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YILDIRIM – Sonuçta ihracatta öncelikli illerden ve buna sahip olan kurumların olduğu illerden de devam ederek gidiyoruz. Biz hiçbir yerde cadde ortasında, ana caddede bir yerde şube veya irtibat bürosu açmadık Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri. Yani burada da takdir edersiniz ki işi yine etrafına hizmet verecek şekilde Erzurum’da irtibat bürosu açtık. Daha o çevreye hizmet versin diye Hatay’da açtık ve açtığımız bu irtibat bürolarının da yine belli bir takvimde ve sindire sindire çünkü takdir edersiniz ki biz bütün bu bizde olmayan departmanları kurduk genel merkezde. Aynı zamanda bu kadar şube açtık, personel sayımızı da fazla artırmadık yani başladığım gün gerek merkezdeki pazarlama, tahsis departmanlarının olmadığı gerek bu şubelerin hiçbirisinde o irtibat bürolarının olmadığı dönemde 634 kişi vardı, şu anda 702 kişi var yani hani, o anlamda da bir personel artışı yaşamadan bunları yapmaya çalışıyoruz ki maliyetlerimiz artmasın diye.

Rasyomuzun yüksek olması son yapılan işlemle de ilgilidir. Aynı zamanda, Hazine geçtiğimiz haziran ayı içerisinde bize 1 milyar lira da nakit ödeme yaptı, rasyomuzun yüksek olmasının sebebi bu iki sebepten oluştu. O dışarıdaki işlerimiz bakımından önemli.

Tabii, Sayın Mustafa Tuncer Vekilimizin söylediği, personel ücretlerinin seviyesinin yüksek olması... Diğer bankalarda tabii onu aşağı çeken belki şey de olabilir hani ona bakalım, biz detayı size verelim.

BAŞKAN – Şöyle Sayın Genel Müdürüm, o aşağı çeken olay, Halk Bankası örneği verildiği için...

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YILDIRIM – Şubeleşmeler, evet. Onların küçük maaş alan personel sayısı oranı çok yüksektir tabii.

BAŞKAN – Peki, ben de destek için söz aldım, kusura bakmayın.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – İnsan Halk Bankasında da aynı insan, EXIMBANK’ta da aynı insan; sayının artması geliri düşürmemeli.

BAŞKAN - Sayın Tuncer, burada EXIMBANK –bildiğim kadarıyla, ben sadece rakamları bilmiyorum ama- Genel Müdürlük personeli ağırlıklı, şubeleşme az olduğu için o rakamları aşağı çekmez, ortalamayı aşağı çekmez.

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YILDIRIM – Diğer bankalarda daha düşük olmasının sebebi eminim odur, onların şube personel sayısı yüzdesi çok fazla olduğu için.

Sayın Peköz Vekilimiz dedi: “Çiftçiye destek verecek misiniz?” Biz ihracatçıya, döviz kazandırıcı faaliyetlere ve yurt dışında proje yapıp Türkiye’ye döviz getirenlere yasal olarak kredi kullandırabiliyoruz. Yani çiftçinin kendisi eğer ihracat yapıyorsa onu da destekleriz. Çünkü bizim KOBİ’lerimiz içerisinde mikro olanlar da en küçükler de var, ona özen gösteriyoruz.

Sayın Kemal Çelik Milletvekilimiz, turizmden sonra tarıma da aynı şeyin, desteği ifade ettiniz. Tabii, biz bu en son yeni programı da devreye aldığımız ve 2018 sonuna kadar 200 milyon dolar kaynak koyduğumuz programı da özellikle tarımsal girdi kullananların hani şöyle bir dönemde biraz daha pozitif ayrımcılıkla desteklenmesi için koyduk. Turizmde de –daha önce de arz ettiğim gibi- hem seyahat acentelerini kapsama aldık hem de KOBİ olarak görmediğimiz hizmet işletmelerinin tamamını artık 2018 başından itibaren KOBİ olarak görüyoruz ve öyle yararlandırıyoruz.

En son Sayın Başkanım, sizinkileri de söyleyeyim, eğer eksik bir nokta varsa onu da talimatınız olursa tamamlayayım.

BAŞKAN – Estağfurullah.

Buyurun.

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YILDIRIM – Yüksek teknoloji ve yeni ürünlerle ilgili reeskont programlarımızda yeni pazarlarla ilgili bir ayrıcalığımız var. Diğer ihracat ürünleri için sekiz aya kadar reeskont programlarını kullandırırken yüksek teknoloji ve yeni pazarlara ticaret yapanlar, oralara mal satanlar için bunu dört ay daha artırıyoruz. Faiz oranını da yüzde 1 yerine 0,75 olarak tutuyoruz. Böyle bir desteğimiz var.

Bir de ikinci desteğimiz, geçmiş dönemden itibaren, tabii geçmiş yöneticilere, çalışanlara teşekkür ediyorum ama biz reel sektörün içine girmekten ziyade onlar bize gelmişler. Şimdi, biz reel sektörün içinde çalışıyoruz, bizde olmayan pazarlama departmanlarını kurduk ve şubeleşmemizin bir amacı da odur yani doğru işletmeleri bulmak. O nedenle, bu katma değeri yüksek olan, yüksek teknoloji kullanan, üreten firmaları biz kendimiz bulmaya çalışıyoruz ve son bir noktada henüz şube yapmadığımız irtibat bürolarını da belli bir takvimde, 2018 içerisinde planladık, onları da şubeye dönüştüreceğiz 2018 sonunda, bugün 12 olan şube sayımızı da 20’ye, irtibat bürolarımızın sayısını da ihtiyaç olan yerlerde ve sahipliğini gördüğümüz yerlerde açmaya devam edeceğiz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Türkiye İhracat Kredi Bankası AŞ 2015 ve 2016 yılı hesap dönemine ilişkin sonuç bölümünü ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

Şimdi, 2015 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç: Türkiye İhracat ve Kredi Bankası Anonim Şirketinin 22 Mart 2016 tarihinde kendi genel kurulunda kabul edilen 2015 yılı bilançosu ile 489 milyon 406 bin 82 lira 70 kuruş net dönem kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

2015 yılı sonuç bölümü genel görüşlerinize sunulmuştur.

Şimdi, 2016 yılının sonuç bölümünü okutuyorum.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Türkiye İhracat ve Kredi Bankası Anonim Şirketinin 2 Mayıs 2017 tarihinde kendi genel kurulunda kabul edilen 2016 yılı bilançosuyla 421 milyon 325 bin 187 lira 19 kuruş net dönem kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

2016 yılı sonuç bölümü genel görüşlerinize sunulmuştur.

Türkiye İhracat ve Kredi Bankası AŞ'nin 2015 ve 2016 yıllarına ait üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ederim.

Sayın Genel Müdürüm, teşekkür konuşması için son sözü size veriyorum.

Buyurun.

TÜRK EXIMBANK GENEL MÜDÜRÜ ADNAN YILDIRIM – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; sonuçta demin sunumumda da arz ettiğim şekilde ihracatın desteklenmesi için TÜRK EXIMBANK önemli bir kurum olarak kurulmuş, bu arz ettiğim noktaya kadar da gelmiş. Şimdi, biz bunu demin anlattığım çerçevede daha katma değerli, yüksek teknolojili ve dünyayla daha uzun yıllar entegre olup ihracatımızı devam ettirebilecek sektörlerle, aynı zamanda da dünyanın önde gelen 250 şirketi içerisinde yurt dışında proje yapan 46 önemli şirketimiz var, bunların yenileri de olageliyor. Bunlara desteğimizi sürdürmeye devam edeceğiz ve ihtiyacı olan yerlerde onlarla beraber olmaya ve onlar için diğer Exim'lerle anlaşmalarımızı artırmaya ve geliştirmeye devam edeceğiz. Bazı dönemlerde, tabii, kısa dönemlerde Türkiye'de biz bu problemleri yaşıyoruz, finansman maliyetleri ve kurlar aniden bu hareketliliği gösterebiliyor ama dünyayla yaptığımız bu anlaşmaların kapsamı genişlediği ölçüde böylesi dönemleri biraz daha kolay geçmek mümkün olabiliyor. Çünkü bizim diğer Exim'lerle anlaşmalarımızda biz onların reytinglerini de kullanabiliyoruz, düşük maliyetle finansman imkânlarımız olabiliyor.

Tabii, önemli olan bir de şu: Bütün KOBİ'lerimizin –tekrar ediyorum- kur riskine karşı açık olmamaları için, bunu diğer ticari bankalarımız sağlıyor ama biz eksiksiz sağlamaya ürün bakımından da, miktar bakımından da düşük maliyetler sağlamaya devam edeceğiz ki hem böyle dalgalanma dönemlerinde onlar etkilenmesinler hem de ülkemiz etkilenmesin. Kurların, kur hareketlerinden para kazanmak finansmanın işi, bir ihracatçının işi değil. İhracatçının işi daha değerli ürün yapmak, daha çok kâr etmek, daha çok pazar bulmak; biz de onları böyle yönlendirmeye, uygun maliyetlerle yönlendirmeye devam edeceğiz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Biz de çalışmalarınızda başarılar diliyoruz, işlerinizde kolaylıklar diliyoruz.

Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza tasfiye hâlinde Türkiye Emlak Bankası AŞ'nin 2015 ve 2016 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam edeceğiz.

Toplantıya ara veriyoruz.

Kapanma Saati: 12.48

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 12.56****BAŞKAN: Mustafa SAVAŞ (Aydın)****BAŞKAN VEKİLİ: Nevzat ŞATIROĞLU (İstanbul)****SÖZCÜ: Mevlüt KARAKAYA (Ankara)****KÂTİP: Yavuz SUBAŞI (Balıkesir)**

BAŞKAN – 27’nci Yasama Dönemi İkinci Yasama Yılı’nın 14’üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

2.- Tasfiye Hâlinde Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketinin 2015 ve 2016 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN - Bu oturumumuzda, tasfiye hâlindeki Türkiye Emlak Bankası AŞ’nin 2015 ve 2016 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarını görüşeceğiz.

Sayın Yönetim Kurulu Başkanımızdan başlamak üzere toplantımıza katılan temsilcilerin kendilerini Komisyonumuza tanıtımalarını rica ediyorum.

Buyurun.

(Kurum temsilcileri kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Şimdi, sunumu yapması için sözü Sayın Genel Müdüre veriyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TASFİYE HÂLİNDE TÜRKİYE EMLAK BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ DENİZ AKSU – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, değerli hazırım; Tasfiye Hâlinde Türkiye Emlak Bankası AŞ’nin tasfiye süreci, tasfiyeden çıkışı ve tekrar faaliyete geçiş hazırlıklarıyla ilgili genel bilgiler vermek istiyorum.

Öncelikle Bankanın tasfiyeye girişiyle ilgili bilgi vereyim. Bildiğiniz üzere Türkiye Emlak Bankası AŞ, 15 Kasım 2000 tarihinde 4603 sayılı Kanun uyarınca diğer kamu bankalarıyla birlikte yeniden yapılandırılma kapsamına alınmıştır ve 28 Mart 2001 tarihinde 2001/2202 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında ticari gayrimenkulleri TOKİ’ye devredilmiştir. Daha sonra 6 Temmuz 2001 tarihinde 4684 sayılı Kanun’la da tasfiye sürecine girmiş ve bankacılık faaliyetleriyle ilgili iş ve işlemleriyle birlikte ticari olmayan tüm gayrimenkulleri -Genel müdürlük, bölge ve şube binaları, lojmanlar vesaire- bilanço değerleri üzerinden Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası AŞ ve Türkiye Halk Bankası AŞ’ye devredilerek bankacılık lisansı iptal edilmiş ve banka tasfiyeye girmiştir.

Tasfiye döneminde yapılan faaliyetler ağırlıklı olarak tahsilatlarla geçmiştir. Bankanın tasfiyeye girmesi nedeniyle bilançosunda bulunun tasfiye olunacak alacakların devri yapılmamış ve bu kredilerin tasfiye sorumluluğu bankada kalmıştır. Bu kapsamda 16.116 adet borçlu firmadan 10.813 adedinin riskleri tahsil edilmek suretiyle tasfiye edilmiş, 5.303 adet borçluya ait 1 milyar 287 milyonluk toplam kayıtlı anapara alacağımız kalmıştır. Bu borçluların 33 adette 450 milyon TL’lik kısmı protokole bağlanmış olup protokoller yakinen izlenmektedir, işlemleri etkin bir şekilde sürdürülmektedir. Ayrıca, bankanın tasfiyeye girdiği tarih itibarıyla bilançosunda bulunan ve canlı olarak izlenilen TÜFE ve memur maaş artışına endeksli 6.536 adet yuva kredisi de bu dönemde yapılan tahsilatlarla tasfiye edilmiştir. Kalan 5.303 adet borçlu firmanın risklerinin tasfiyesi için de çalışmalar devam etmektedir.

Bankanın faaliyet gösterdiği dönemden kalan sorunların çözümüyle ilgili birinci önceliğimiz tapu devir işlemleri: Bankanın faaliyette olduğu dönemde Türkiye'nin muhtelif bölgelerinde üretmiş olduğu konut projelerinden 10.245 adet bağımsız bölümün tapuları hak sahiplerine teslim edilmiştir.

KEY hak sahiplerinin tespiti: 22 Mayıs 2007 tarihinde çıkartılan 5664 sayılı Yasa'yla konut edindirme yardımı hak sahiplerinin tespiti ve bu hak sahiplerine ödenecek tutarların hesaplanması sorumluluğu bankamızda kalmıştır. Banka verilen bu görev gereği, konut edindirme yardımı uygulamasının yürürlükte kaldığı 01 Ocak 1987 ve 31 Aralık 1995 dönemi için hak sahiplerinin tespiti ve bunlara ödenecek anapara ve nemalarının hesaplanması işlemlerini başarıyla tamamlamıştır. Bu kapsamda, KEY hak sahipleriyle ilgili olarak yıllar itibarıyla tespiti yapılan toplam kayıt sayısı 12 milyon 611 bin 173'e ulaşmıştır, ödeme yapılması gereken toplam tutar ise 4 milyar 123 milyon 368 bin 747 TL'dir; hak sahiplerine ödenmek üzere Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığına bildirilmiştir.

3) Borç Ödeme İşlemlerimiz

Hazineye Yapılan Ödemeler: Bankanın tasfiyeye girmesiyle Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasına ve Türkiye Halk Bankasına devredilen bilançonun aktif ve pasifi arasındaki menfi fark ve ödeme taahhütleri, 4603 sayılı Kanun'un geçici 3'üncü maddesi gereği Hazine tarafından bu Bankalara ödenmiş ve Türkiye Emlak Bankası da buna karşılık Hazineye 4 milyar 898 milyon TL borçlanmıştır. Banka, devir bilançosundaki menfi farktan kaynaklanan bu borçlarına karşılık tasfiye döneminde Hazine Müsteşarlığına 3 milyar 773 milyon TL nakit -30 Eylül 2018 kurlarıyla- ve 1 milyar 248 milyon TL alacak devri bankanın TOKİ'den olan alacaklarının 6770 sayılı Yasa'nın 25'inci maddesine göre Hazineye devredilmesiyle olmak üzere, toplam 5 milyar 21 milyon TL ödeme yapmıştır. Bu devir ve ödemeler sonrasında banka, Hazineden 123 milyon TL alacaklı duruma geçmiştir.

Sıra cetvelinde izlenen diğer alacaklılara yapılan ödemeler: Bankanın tasfiyeye girmesiyle mahkeme kararlarıyla kesinleşen borçları İcra İflas Kanunu hükümlerine göre oluşturulan sıra cetvelinde izlenmektedir. İcra İflas Kanunu hükümleri gereği oluşturulan sıra cetvelinde 1'inci, 2'nci sırada personel alacağı ve vergi borcu bulunmadığından 3'üncü sırada izlenilen Hazine alacaklarının da ödenmesiyle 4'üncü sırada izlenilen yaklaşık 610 adet alacaklının alacaklarının ödenmesi işlemine başlanılmış ve 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla 546 alacaklıya 37 milyon 527 bin 563 TL anapara, 24 milyon 676 bin 738 TL faiz olmak üzere toplam 62 milyon 204 bin 301 TL ödeme yapılmıştır. Kalan 64 adet alacaklının da tebligat adreslerine bildirimler yapılmış olup gerekli belgelerle birlikte müracaatlarına bağlı olarak kalan 1 milyon 178 bin 777 TL tutarındaki borcun da ödemesi yapılacaktır.

Ataşehir İnşaat Sözleşmesi'nden kaynaklanan ihtilafın çözümü: Bankaca 1987 yılında imzalanan bir inşaat sözleşmesinden kaynaklanan ve yaklaşık otuz yıldır çözüme kavuşturulamayan çok yüksek meblağlarda hasılat payı ve munzam zarar talebine konu olan bir ihtilaf, tasfiye döneminin sonunda ilgili firmayla imzalanan protokol kapsamında yapılan makul bir ödemeyle çözüme kavuşturulmuştur. Böylece, ilgili firmanın 16 Eylül 1987 tarihli bir sözleşmeye dayanarak bankamızdan, TOKİ'den ve TOKİ iştiraklerinden gerek bugüne kadar olan tüm taleplerinden -hasılat payı ve munzam zarar- ve davalarından vazgeçmesi gerekse ileriye dönük olarak bu sözleşmelerden kaynaklanabilecek tüm haklarından feragat etmesi sağlanmış ve böylece bankanın tasfiyeden çıkmasının önündeki en önemli sorun çözülmüştür.

Bankanın Tasfiyeden Çıkışı: Banka, tasfiye sürecinde Hazineye olan borçlarıyla birlikte sıra cetvelindeki diğer tüm borçlarını ödemiş, tüm hukuksal sorunlarını çözmüş ve Eylül 2018 itibarıyla yaklaşık 900 milyon Türk lirası öz kaynak biriktirmiştir. Tasfiye sürecinde karşılaşılan bütün zorluklara rağmen genel kamu yararı gözetilerek hukuki süreçler dikkatle takip edilmiş ve bu süreçlerin Hazineye

maksimum faydayı sağlayacak şekilde sonuçlanması sağlanmıştır. Tüm bu gelişmeler sonrasında bankanın sektöre geri dönebilecek duruma gelmesi üzerine, Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdir ve iradesiyle 27 Mayıs 2017 tarih ve 7020 sayılı Yasa'yla 4603 sayılı Yasa'da yapılan düzenleme sonucu on altı yıllık tasfiye süreci sona ermiştir.

Bankanın tekrar faaliyete geçişi için yapılan hazırlıklarla ilgili bilgilendirme yapmak istiyorum. 27 Mayıs 2017 tarihi itibarıyla bankanın tasfiyeden çıkma kararından sonra, öncelikle 3 Eylül 2018 tarihinde 2017 ve 2018 yıllarına ilişkin genel kurulları yapılmış, bankanın statüsü "Türkiye Emlak Katılım Bankası AŞ" olarak belirlenmiş, bu statüye uygun olarak hazırlanan ana sözleşmesi onaylanmış ve yeni yönetimi oluşturulmuştur. Oluşturulan yeni yönetim tarafından, kurulacak yeni bankayla ilgili olarak teknik ve idari yapılanma çalışmaları hızla devam ettirilmektedir. Bu kapsamda, öncelikle bankanın kullanacağı ana bankacılık programı belirlenerek bu programın kurulum ve test işlemleri ile lisans aşamasında Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun bankadan talep edeceği dokümantasyonun hazırlanmasına başlanılmıştır. Ayrıca, bankanın Genel Müdürlük ve Merkez Şube hizmet binaları belirlenmiş ve hizmete hazır hâle getirilmek üzere çalışmalar devam etmektedir.

Türkiye Emlak Katılım Bankası AŞ'nin mümkün olan en kısa sürede tekrar sektörde güçlü, sağlıklı bir şekilde yerini alabilmesi için çalışmalar aralıksız olarak sürdürülmektedir.

Saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Önerilerin görüşülmesine geçiyoruz.

Kurumun 2015 yılından 1 ve 2016 yılından 1 önerisi bulunmaktadır.

Şimdi 2015 yılının 1 no.lu genel önerisini okutuyorum.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1:

Sayıştay raporunun ilgili bölümlerinde yer alan ve rapor eklerinden listesi verilen diğer öneri ve tavsiyelerin yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TASFİYE HÂLİNDE TÜRKİYE EMLAK BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ DENİZ AKSU – Uğur Bey cevap verecek.

BAŞKAN – Peki.

TASFİYE HÂLİNDE TÜRKİYE EMLAK BANKASI AŞ TEMSİLCİSİ UĞUR TANRIBİLİR – Cevap 1:

Raporun ilgili bölümlerinde belirtilen diğer öneri ve tavsiyelere uyulacaktır.

BAŞKAN – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer öneri ve tavsiyelerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı sayın üyelerimiz? Yok.

Şimdi 2016 yılını 1 no.lu genel önerisini okutuyorum.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1:

Sayıştay raporunun ilgili bölümlerinde yer alan ve rapor eklerinden listesi verilen diğer öneri ve tavsiyelerin yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Buyurun.

TASFİYE HÂLİNDE TÜRKİYE EMLAK BANKASI AŞ TEMSİLCİSİ UĞUR TANRIBİLİR –

Cevap 1:

Raporun ilgili bölümlerinde belirtilen diğer öneri ve tavsiyelere uyulacaktır.

BAŞKAN – Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, diğer öneri ve tavsiyelerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı? Yok.

Önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi geneli üzerine görüşmelere geçiyoruz.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI(Devam)

1.- Komisyon Başkanı Mustafa Savaş'ın yazılı cevap verilmesi gereken konuların cevaplarının Komisyon tutanaklarının TBMM “web” sayfasında yayınlanmasından itibaren on beş gün içinde Komisyon Başkanlığına iletebileceğine ilişkin açıklaması(Devam)

BAŞKAN - Sayın Genel Müdürüm, sayın üyelerimizce sorulan sorulardan yazılı olarak cevap verilmesini gerektiren konularla ilgili cevaplarınızı tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi “web” sayfasında yayınlanmasından itibaren on beş gün içerisinde bütün üyelerimize Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

II.-KONU(Devam)

A)GÖRÜŞMELER(Devam)

2.- Tasfiye Hâlinde Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketinin 2015 ve 2016 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri(Devam)

BAŞKAN - Geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimize ben şimdi söz vereceğim.

Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sunumunuzda bankanın tasfiye sürecinden çıkışıyla birlikte yakın bir gelecekte faaliyetlere başlayacağını belirtiyorsunuz. Yani -27 Mayıs 2017’den itibaren tasfiyeden çıkış kararı alındı- bugüne kadar geline nokta nedir? Onu merak ediyorum. Yani, tabii, bu, bankanızın tekrar hayata geçmesi güzel bir gelişme. Ancak tasfiyeyle birlikte Emlak Bankın bankacılık dışındaki mal varlıkları, iştirak payları -sizin de söylediğiniz gibi- TOKİ’ye devroldu. Böylece TOKİ, Emlak Bankasının bankacılık dışındaki bütün mal varlıklarının ve iştirak paylarının devredilmesiyle de bir gayrimenkul zengini olmuştur. Şimdi, siz bir mutabakat çerçevesinde bu TOKİ’ye neler devretmişsiniz? Devredilen arsa ve gayrimenkullerin o günkü ve bugünkü değeri açısından bir çalışma yapıyor musunuz? Ayrıca, hangi ilde ne kadar arsa ve ne kadar gayrimenkul devrettiniz? Onu KİT Komisyonuna yazılı olarak bildirmenizi talep ediyorum. Bankanın yeniden faaliyete geçmesiyle TOKİ’ye devredilen varlıklar geri alınacak mı yoksa bu konuda başka bir yol mu izlenecek, nasıl bir yol izlenecek? O konudaki görüşlerinizi öğrenmek istiyorum.

TOKİ’ye devredilen Emlak Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı yeniden bankanız bünyesine mi alınacak? Yani bu sayede mi TOKİ’ye devredilen gayrimenkuller ve arsalar geriye alınacak yoksa başka bir oluşum üzerinden mi yürünecek?

İnşaat sektörünün en önemli aktörlerinden biriydi Emlak Bankası ve Türkiye’de Emlak Bankası sayesinde pek çok aile de konut sahibi olmuştu. Şimdi bundan sonra inşaat sektörünün tabii durağanlaştığı bir dönemde yeniden Emlak Bankası bu sektörde mi görev yapacak yoksa başka alanlara mı açılacak? Onunla ilgili bir perspektifiniz, bakış açınız var mı? Onu öğrenmek istiyorum.

2019 yılında faaliyete geçmiş olacak mısınız? Çünkü iki yıllık bir hazırlık süreci olarak görüyorum ben bunu. Belirlediğiniz bir tarih var mı yoksa hazırlıklar hangi aşamada? Onunla ilgili de bilgi istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Sertel.

Buyurun Sayın Yavuzylmaz.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Sayın Genel Müdür, değerli Yönetim Kurulu üyeleri; Komisyonumuza hoş geldiniz. Bizler de Emlak Bankasının, Emlak Katılım Bankası olarak tekrar faaliyetlerine başlayacak olmasından dolayı özellikle memnuniyet duyduğumuzu ifade etmek isteriz.

Bildiğiniz üzere, Emlak Bankası Türkiye’de halkın inşaatla teşebbüslerini desteklemek ve gerekli kredileri sağlamak, yetim haklarını korumak amacıyla Atatürk’ün talimatları doğrultusunda 3 Haziran 1926 tarihinde “Emlak ve Eytam Bankası” adı altında kuruldu. Bankanın ilk sermayesi 20 milyon TL olarak belirlenmiş, ilk şubesiye 13 Temmuz 1926 tarihinde Ankara’da açılmış. Bu bakımlardan da özellikle Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak bu kadar köklü bir bankanın tekrar, yeniden hayata geçirilmesinin gerçekten çok pozitif bir gelişme olduğunu söylemek isterim.

Sunumunuzda “Ataşehir inşaat sözleşmesinden kaynaklanan ihtilafların çözümü noktası ilgili firmayla imzalanan protokol kapsamında yapılan makul bir ödemeye çözüme kavuşturulmuştur. Böylece ilgili firmanın 16/09/1987 tarihinde bir sözleşmeye dayanarak bankamızdan, TOKİ’den ve TOKİ iştiraklerinden gerek bugüne kadar olan tüm taleplerinden ve davalarından vazgeçmesi gerekse ileriye dönük olarak bu sözleşmeden kaynaklanabilecek tüm haklarından feragat etmesi sağlanmış ve böylece bankanın tasfiyeden çıkmasının önündeki en önemli sorunlardan biri çözülmüştür.” deniyor. Buradaki talep edilen borç, para miktarı ile “makul bir ödeme” ifadesi arasındaki makası anlayabilmemiz açısından bu doğrultuda bize bilgi verirseniz... Makul ödeme ne kadardır, talep edilenin yüzde kaçını noktasında bir ödeme yapılmıştır? Bu doğrultuda sizden bilgi talep ediyorum.

Tekrar faaliyetlerinizde, çalışmalarınızda başarılar diliyor, tüm bankacılık sektörüne ve aynı zamanda tüm sizlerin desteğiyle süreç içinde çalışmalarına devam edecek tüm kurum, kuruluş, vatandaşlarımız da hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Sağ olun.

TASFİYE HÂLİNDE TÜRKİYE EMLAK BANKASI AŞ TEMSİLCİSİ UĞUR TANRIBİLİR – Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yavuzylmaz.

Evet, başkaca söz almak isteyen?

Buyurun Sayın Karakaya.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, ben de sunum için verilen bilgilerden dolayı çok teşekkür ediyorum.

Tabii, Emlak Bankası 2000 yılında bir tasfiye sürecine girdi, uzunca süren de bir tasfiye süreci yaşadı, 2000-2018 yani yaklaşık on sekiz yıllık -on sekiz yılı geçen bir süre oldu aslında- bir tasfiye süreci yaşadı. Tabii, çok köklü bir bankaydı ama o dönemde mali piyasalarda yapılan o revizyon,

yeniden yapılanma kapsamında böyle bir kararın alınması gerekiyordu, ona göre de bir karar alındı ve aynı görevi, aynı işlevi yapmak üzere de TOKİ oluşturuldu. O süreçte, tabii, Emlak Bankasının belki bıraktığı o emlakın finansmanı ile ilgili, konut edinmeyle ilgili fonksiyonlar aslında TOKİ üzerinden yürüdü ve o günden bu yana da TOKİ'nin de Türkiye genelinde özellikle dar gelirli vatandaşların ev sahibi olması anlamında ciddi çalışmaları oldu eksikliğiyle, fazlasıyla. Ama sonuç itibarıyla Emlak Bankasının kapatılmasıyla ya da tasfiye sürecine girmesiyle birlikte, o arsaların, arazilerin devriyle birlikte -çok ciddi, önemli ölçüde devirler oldu- Konut Müsteşarlığına dönüştü, Konut Müsteşarlığı daha sonra TOKİ'ye dönüştü, bu süreç de bugüne kadar geldi. Çok ciddi kaynakları vardı TOKİ'nin; o, TOKİ tarafında.

Şimdi, tabii, Emlak Bankası isim olarak bakıldığında önemli bir banka yani önemli bir unvan, isim değeri olan bir banka. Muhtemelen de tasfiye sürecinden çıkış konusunda da bu dikkate alındı diye düşünüyorum çünkü bu ismin yok olup gitmesinin önüne geçilecek.

Peki bu süreçle ilgili, tasfiye sürecinin sonlanmasıyla ilgili şu ana kadar neler yapıldı? Yani bizim önümüze gelen bugünkü raporlar, tabii ki, 2005-2016 raporları olduğu için tasfiye hâlinde devam ediyor, unvan olarak da hâlâ “Tasfiye Hâlinde”yi kullanıyorsunuz. Yani cari olarak en son şu andaki durumda “Tasfiye” unvanı kaldırıldı mı?

TASFİYE HÂLİNDE TÜRKİYE EMLAK BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ DENİZ AKSU – Kaldırıldı, efendim. Türkiye Emlak Katılım Bankası AŞ, unvanımız bu.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Peki, finansal raporlamada TFRS'lere geçildi mi yani raporlamayla ilgili konularda neler yapıldı? Yani biz 2018 yılı finansal raporlarını eski sistemde mi göreceğiz yoksa TFRS'leri esas alan yapıda mı göreceğiz?

TASFİYE HÂLİNDE TÜRKİYE EMLAK BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ DENİZ AKSU - TFRS'ler...

BAŞKAN – Sayın Genel Müdürüm, daha sonra cevap verebilirsiniz, söz vereceğim size.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Daha sonra cevap verebilirsiniz.

Benim burada özetle sormak istediğim, tasfiye sürecinin sonlanmasıyla birlikte yapılan çalışmaları ve bu tasfiyenin kalkmasıyla birlikte bankanın gelecekte, özellikle Türk bankacılık sisteminde konumlanacağı yeri merak ediyorum.

Bunlara yazılı olarak cevap vererseniz çok memnun olacağım.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Karakaya.

Sayın Genel Müdürüm, sayın milletvekillerimizin sorularını duydunuz. Şimdi bunları yanıtlamak için sözü size veriyorum, yazılı da cevap verebilirsiniz.

ATİLA SERTEL (İzmir) - Sayın Başkanım, ben bir kutlama yapmak istiyorum, bir teşekkür etmek istiyorum.

BAŞKAN – Tabii ki, buyurun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Burada tabii pek çok kuruluşu denetliyoruz. Burada ilk kez, Emlak Katılım Bankasının adına katılan görevliler listesinin adının soyadının karşısına cep telefonu numaralarını yazmışsınız. Demek ki halka açık bir konumdasınız, telefonlarınız da açık, onun için sizi kutluyorum. Keşke diğer bürokratlar da cep telefonlarını buraya yazabilme cesaretini gösterecekler.

ve arandıklarında telefona çıkıp halkın sorunlarını kendilerine ileten ve halk adına görev yapan milletvekillerinin ve Mecliste görevli olan KİT Komisyonu üyelerinin halk adına yaptığı taleplere cevap verebilseler. Bu açıdan da sizi kutluyorum, teşekkür ediyorum, başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Sertel.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Sayın Başkanım, ben de bir kutlama...

BAŞKAN – Çok mutlu olduk.

Buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ben de bir KİT Komisyonu üyesi olarak CV'lerinizi inceledim, hem oldukça yetkin bir ekip hem çok tecrübeli hem de dinamik. Bu noktada umut ediyorum ki tüm görev süreniz boyunca ve sonunda da başarıyla, bizlerin de bu düşüncelerimizi doğru çıkararak görevinizi ifa edersiniz.

Tekrar teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yavuzyılmaz.

Sayın Genel Müdürüm, söz sizde.

Buyurun.

TASFİYE HÂLİNDE TÜRKİYE EMLAK BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ DENİZ AKSU – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri ve değerli hazırun; öncelikle güzel temenniler ve bize olan güvenden dolayı teşekkür ederim.

Elimizden geldiğince en kısa zamanda bankayı faaliyete geçirmemiz konusunda çalışmalarımızı hızlıca sürdürüyoruz. Banka kurmak için sağlıklı bir yapı gerekir. Sağlıklı olmayan bir yapıyla kurulacak bir mekanizmanın sonradan komplikasyonları çok yüksek olur. Biraz çocuk doğumu gibidir, erken doğum olduğu zaman daha çok uğraşsınız, sağlıklı olması esastır. Olabildiğince en kısa sürede ve sağlıklı bir şekilde bu süreci yürüteceğiz. Uluslararası kabul görmüş bir bilanço yapısında olan bir banka olmayı hedefliyoruz. Bunları yaparken de 1926'da önderimiz Atatürk'ün kurduğu Emlak ve Eytam Bankası mantığı 1926'da, 1929 buhranından önce olmuş. Tam böyle yetimlere ve emlak kısmı... Şimdi, günümüzde de aynı şeyleri yaşıyoruz yani o yüzden tarihçesini de okuyorum, neler yapılabilir strateji açısından.

Sorularınıza yazılı olarak cevap vereceğim.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Tabii, bugüne kadar tasfiye sürecini yürüten, geçmişte de birlikte çalıştığımız Sayın Zeki Sayın Bey, söylemek istediğiniz bir husus var mı?

TASFİYE HÂLİNDE TÜRKİYE EMLAK BANKASI AŞ YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET ZEKİ SAYIN – Efendim, çok teşekkür ederim bana söz verdiğiniz için.

Tabii, tasfiye süreci 2001 yılından 2017 yılına kadar -27 Mayıs 2017'ye kadar- sürdü. Çok güzel bir şekilde -sağ olun- gene siyaseten... Özellikle burada bahsetmeden geçemeyeceğim, Sayın Bakanımız Nihat Zeybekci Bey'le beraber yaptığımız çok güzel çalışma sonucunda tasfiyeden çıkarttık, kanunu çıktı. Biraz önce bahsedilen o Yapı Krediyle olan büyük problemi, çok çok büyük problemi, tahminlerin üzerindeki problemimizi, bizim ilk hesaplarımıza göre -bütün mahkemelere hazırlıkları yapılmış- 400 milyonun üzerindeki bir problemi biz çok cüzi bir şekilde -biraz önce sordunuz, ben bunu söyleyeyim-

25 milyonla çözdük. Özellikle bize yardımcı olan bütün siyasi milletvekillerimize, Komisyon üyelerine, tasfiyeden çıkarken oradaki bütün partili milletvekillerimize çok teşekkür ediyoruz. Tasfiyeden çıkmasında hiçbir karşılık olmadı, hepsi müspet olarak oy kullandılar, kendilerine teşekkür ediyorum.

Sayıştay bu arada tasfiyeden çıkmasında gayret sarf etti, Komisyonumuz hep tavsiyede bulundular Hazineye. Bütün bu desteklerle tasfiyeden çıkarıldı. İnşallah güzel bir banka olacağına inanıyoruz.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Sayın.

Sayın Bakan Yardımcım, söylemek istediğiniz bir husus var mı?

Size de söz verelim.

Buyurun.

TASFİYE HÂLİNDE TÜRKİYE EMLAK BANKASI AŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI MEHMET EMİN BİRPINAR – Sayın Başkanım, KİT Komisyonunun çok kıymetli üyeleri; ben de tabii öncelikle bu tasfiye sürecinde Emlak Katılım Bankasını -yeni adıyla- bu bankayı buraya kadar getiren üstat Zeki Bey’e teşekkür etmek istiyorum huzurlarınızda.

Yeni bir yönetim, eskinin tecrübeleri ile genç, dinamik bir ekip var. Hem tecrübe hem dinamizm birleşerek inşallah önümüzdeki sene KİT Komisyonuna geldiğimizde çok daha verimli işler yaparak huzurlarınıza gelmiş olmayı ümit ediyoruz ve bu konuda sizlerin çok değerli katkılarını ve yol gösterici katkılarınızı hep bekliyoruz. Onun için de bizim telefonlarımız, evet, burada var, herhangi bir ihtiyacınız olduğunda, bir sıkıntınız olduğunda bize direkt yirmi dört saat ulaşabilirsiniz, hem Genel Müdürümüze hem de yardımcımıza. Yeni bir ekip kuruyoruz ve burada da istediğimiz şey, her zaman söylüyoruz, tecrübeli, dinamik ve aynı zamanda konusuna hâkim, ehliyet sahibi, liyakat sahibi insanlarla çalışmak ve bu bankayı yani yetimlerin bankasını koruyup kollamak, onun bir kuruşuna halel getirmemek arzusunda olduğumuzu ifade etmek istiyorum. Sizlerin her zaman değerli katkılarınızı ve desteklerinizi bekliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Biz teşekkür ediyoruz Sayın Bakan Yardımcım.

Şimdi, Tasfiye Hâlinde Türkiye Emlak Bankası AŞ’nin 2015 ve 2016 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

Şimdi 2015 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç: Tasfiye Hâlinde Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketinin 7 Nisan 2016 tarihindeki kendi Genel Kurulunda kabul edilen 2015 yılı bilançosu ve 165 milyon 682 bin 621 lira 27 kuruş dönem kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

2015 yılı sonuç bölümü genel görüşlerinize sunulmuştur.

Şimdi 2016 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç: Tasfiye Hâlinde Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketinin 20 Şubat 2017 tarih ve 2 sayılı Yönetim Kurulu Kararı’yla kabul edilen 2016 yılı bilançosu ve 158 milyon 14 bin 89 lira 55 kuruş dönem kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

2016 yılı sonuç bölümü genel görüşlerinize sunulmuştur.

Tasfiye Hâlinde Türkiye Emlak Bankası AŞ'nin 2015 ve 2016 yıllarına ait üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ederim.

Sayın Genel Müdürüm, teşekkür konuşması için son sözü size veriyorum.

Buyurun.

TASFİYE HÂLİNDE TÜRKİYE EMLAK BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ DENİZ AKSU - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, değerli hazırun; bizlere çok önemli bir görev tevdi edildi, onun bilinci içerisindeyiz. Sayın yönetim kurulu üyelerimiz ve üst yönetim olarak bankamızı olabildiğince sağlıklı kurup faaliyete geçireceğiz inşallah.

Strateji kısmında her türlü öneri ve beklentiyi bize iletebilirsiniz çünkü değişen bir dünyada yaşıyoruz, Türkiye hızla geliyor. 27 yaş ortalaması, 80 milyon nüfusu, 18 milyon öğrencisi olan bir ülkeyiz, çok büyük bir ülkeyiz. Kendi kalkınmasının yüzde 86'sını iç dinamikleriyle sağlayabilir, böyle bir ülkede yapılacak çok şey var, onun bilinciyle çalışacağız.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Biz teşekkür ediyoruz.

Yeni dönemde çalışmalarınızda başarılar diliyorum, işlerinizde kolaylıklar diliyorum.

Değerli Komisyon üyeleri, gündemimize 5 Aralık 2018 Çarşamba günü programda belirtilen kuruluşların 2015 ve 2016 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam edeceğiz.

Toplantıyı kapatıyorum.

Teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 13.31

